

ಭಾರತೀಯರ ಹಬ್ಬ-ಹರಿದಿನಗಳು

ಯುಗಾದಿ ಹಬ್ಬ

ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ರಂಗಪ್ರಿಯ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀಃ

ಪ್ರಕಾಶಕರು:

ಭಾರತ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪ್ರಕಾಶನ

ನಂ. 37/8, G4, ಲೀಸಾ ಅಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ಸ್,

4ನೇ ಕ್ರಾಸ್, ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್ ರಸ್ತೆ, ಬೆಂಗಳೂರು - 27.

ದೂರವಾಣಿ: 2227 8231, Mob: 9448078231, 9591470345

Email : bspllg@gmail.com; web; www.bharathasamskruthi.com

Title : **UGADI HABBA – Under Bharatiyara Habba Haridinagalu-**
A collection of festivals of India, written by Sri Sri Rangapriya Sri Sri: and published by Bharatha Samskruthi Prakashana, Bangalore.

Under the guidance of His Holiness Sri Sri Rangapriya Swamiji

ಶ್ರೀರಂಗ ಮಹಾಗುರುಗಳ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀಮಾತೆಯವರ ಪಾದಾರವಿಂದಗಳಲ್ಲಿ
ಈ ಕಿರುಹೊತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

E-Edition : November 2015

pages : 33 + 2

Price: Rs. 20-00

© with publisher

Published by :

Bharatha Samskruthi Prakashana

No. 37/8 G4, Leesa Apartment, 4th Cross,

Lalbagh Road, Bangalore - 27,

Phone: 22278231, 26765381, Mobile: 9448078231, 9591470345

URL: www.bharathasamskruthi.com, email: bspllg@gmail.com

Copies available at :

Bharatha Darshana,

No. 163, Manjunatha Road, 2nd block,

Thyagaraja Nagar,

Bangalore - 560 028 Ph : 26765381

Printed by :

Laser Line Graphics

Bangalore - 560 027 Ph: 22278231

ಯುಗಾದಿ ಹಬ್ಬ

ಪ್ರತಿಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಚೈತ್ರಮಾಸದಲ್ಲಿ ಒಂ ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಬರುವ ಹಬ್ಬ ಯುಗಾದಿ. ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಮತ್ತು ಭಾರತ ದೇಶದ ಎಲ್ಲ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಆಚರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವ ಮಹಾಪರ್ವ ಇದು. ಇದರ ಬಹುಮುಖವಾದ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವನ್ನು ಹೀಗೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸಬಹುದು.

1) “ವರ್ಷ, ಋತು, ಮಾಸ, ಪಕ್ಷ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಪ್ರಾರಂಭಮಂಗಲವಾಗಿ ಇಡಿಯ ಸಂವತ್ಸರಕ್ಕೆ ಪೀರಿಕೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿರುವ ಪರ್ವ ಇದು. ಇಡೀ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಅದಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ನಡೆಯುವ ಶುಭಸಂಕಲ್ಪವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ದಿನ. ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷದ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ, ಈ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ವಿವೇಕಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವ ದಿನ. ಇಂದು ಮಾಡುವ ಸಂಕಲ್ಪವು ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಭಾವಪೂರ್ಣವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆಯಿದೆ. ಮನೋಬಲವು ತುಂಬಾ ಇರುವವರು ಯಾವುದೇ ದಿನದಲ್ಲಿ ಸಂಕಲ್ಪಮಾಡಿದರೂ ಅದು ಸುದೃಢ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಆಗಬಹುದು. ಆದರೆ ಜನಸಾಮಾನ್ಯಕ್ಕೆ, ಆ ವರ್ಷಪ್ರಾರಂಭದ ದಿನದ ಕಾಲಮಹಿಮೆ ಮತ್ತು ಅಂದಿನ ಅನುಷ್ಠಾನಗಳಿಂದ ಅವರು ಅಂದು ಕೈಗೊಂಡ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಸಂಕಲ್ಪಗಳು ಆಳವಾದ ಪರಿಣಾಮಮಾಡುವುದು ಅಸಂಭವವೇನೂ ಅಲ್ಲ.

ಈ ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಅಥವಾ ಕೆಟ್ಟ ಘಟನೆ ಯಾವುದು ಒದಗಿದರೂ ಇಡೀ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಅದರ ಪರಂಪರೆ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ಕೆಲವರ ಭಾವನೆ. ಅದರ ಸತ್ಯಾಂಶ ಹೇಗಾದರೂ ಇರಲಿ, ಆ ದಿವಸ ಒಳ್ಳೆಯ ಯೋಚನೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಪರಿಣಾಮ ಉಂಟಾಗಿ,

ಇಡೀ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಉತ್ತಮ ಧರ್ಮ, ಕರ್ಮ ಮತ್ತು ಫಲಗಳನ್ನು ಹೊಂದುವ ಸ್ಪೂರ್ತಿ ಉಂಟಾಗುವುದು ಸಾಧ್ಯ.

2) ಈ ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಯಾವ ವಾರ ಇರುತ್ತದೆಯೋ ಅದರ ಗ್ರಹವನ್ನೇ ಇಡೀ ವರ್ಷದ ಅಧಿಪತಿ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆ-ಈ ದಿವಸ ಗುರುವಾರವಾದರೆ ಇಡೀ ಸಂವತ್ಸರಕ್ಕೆ ಗುರುವು ಅಧಿಪತಿ ಎನಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಪ್ರಜಾಪತಿಯು ಈ ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಚೈತ್ರಮಾಸದ ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷದ ಮೊದಲನೆಯ ದಿನದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯೋದಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಜಗತ್ತನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಮಾಡಿದನು, ಕಾಲಗಣನೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಿದನು. ಕಾಲದ ಅವಯವಗಳನ್ನು ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಜಗತ್ತಿನ ಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿರಿ ಎಂದು ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಆದೇಶ ನೀಡಿದನು.

“ಚೈತ್ರೇ ಮಾಸಿ ಜಗದ್ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಸರ್ವಜ್ಞ ಪ್ರಥಮೇಽಹನಿ |
ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷೇ ಸಮಗ್ರಂ ತು ತಥಾ ಸೂರ್ಯೋದಯೇ ಸತಿ ||
ಪ್ರವರ್ತಯಾಮಾಸ ತಥಾ ಕಾಲಸ್ಯ ಗಣನಾಮಪಿ”

ಎಂದು ಬ್ರಹ್ಮಪುರಾಣವು ಹೇಳುತ್ತದೆ.

3) ಇಂದು ರೇವತೀನಕ್ಷತ್ರದ ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತಿಯೋಗದ ಹಗಲಿನಲ್ಲಿ ಭಗವಂತನು ಮತ್ಸ್ಯಾವತಾರ ಮಾಡಿದನು-ಎಂದು ಸ್ಮೃತಿಕೌಸ್ತುಭವು ಹೇಳುತ್ತದೆ. (ಈ ಸೃಷ್ಟಿ ಮತ್ತು ಅವತಾರದ ತತ್ವಾರ್ಥವನ್ನು ಮುಂದೆ ನಿರೂಪಿಸಿದೆ.)

4) ಸೌರಮಾನದ ಯುಗಾದಿಯಾದರೆ ಅದು ‘ವಿಷು’ ಎಂಬ ಪುಣ್ಯಕಾಲವಾದುದರಿಂದ, ಹಗಲು ರಾತ್ರಿ ಎರಡೂ ಸಮವಾಗಿರುವ ದಿವಸವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾಧಕರಿಗೆ ಈ ಸಾಮ್ಯವೂ ವಿಶೇಷವಾದ ಸ್ಪೂರ್ತಿ ಕೊಡುವುದೇ ಆಗಿದೆ.

5) ರಾಮಪೂಜೆ ಅಥವಾ ದುರ್ಗಾಪೂಜೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವ ವಸಂತನವರಾತ್ರವು ಅಂದಿನಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ.

6) ಪ್ರತಿ ಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲೂ ಅತ್ಯಂತಪವಿತ್ರವಾಗಿರುವ ಮುಹೂರ್ತಗಳು 31/2 ಘಂಟೆಕಾಲ ಇರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿಯೂ ಒಂದು ಎಂಬ ಭಾವನೆಯಿದೆ.

7) ಉತ್ತರಭಾರತದಲ್ಲಿ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದನೆಂದು ಹೇಳುವ

ಶಕೆ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣದೇಶದಲ್ಲಿ ಶಾಲೀವಾಹನನ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿರುವ ಶಕೆಯು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವುದು ಈ ಚೈತ್ರ ಶುಕ್ಲ ಪ್ರಥಮೆಯಿಂದಲೇ.

8) ವೈದಿಕಸಂಪ್ರದಾಯದವರು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಇರಾನಿಗರೂ ಕೂಡ ತಮ್ಮ ವರ್ಷಪ್ರಾರಂಭವನ್ನು ಈ ದಿನದಿಂದಲೇ ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು “ನೌರೋಜ್” ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಹೀಗೆ ಶಾಸ್ತ್ರದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮತ್ತು ಜನರ ನಂಬಿಕೆ, ವಾಡಿಕೆಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿರುವ ಪರ್ವ ಇದು.

ಈ ಪರ್ವಕ್ಕಿರುವ ನಾನಾ ಹೆಸರುಗಳನ್ನೂ ಅವುಗಳ ಅರ್ಥಗಳನ್ನೂ ಈಗ ಗಮನಿಸೋಣ.

“ಯುಗಾದಿ” ಹಬ್ಬಕ್ಕಿರುವ ಬೇರೆಬೇರೆ ಹೆಸರುಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಪ್ರವೃತ್ತಿನಿಮಿತ್ತ

ಯುಗಾದಿಪರ್ವವನ್ನು ತಮಿಳುದೇಶದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರವಿಷು ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಉತ್ತರಾಪಧದಲ್ಲಿ ಸಂವತ್ಸರಪ್ರತಿಪದಾ, ನವವರ್ಷಪ್ರತಿಪದಾ, ಸಂವತ್ಸರಾರಂಭ ಎಂಬ ಅಂಕಿತಗಳಿಂದ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ಹೆಸರುಗಳೂ ಈ ಹಬ್ಬಕ್ಕೆ ಅನ್ವರ್ಥವಾಗಿ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.

1) ಯುಗಾದಿ ಎಂದರೆ ಯುಗದ ಪ್ರಾರಂಭ “ಯುಗಸ್ಯ ಆದಿಃ” ಯುಗ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ನೊಗ, ಜೋಡಿಯ ಪದಾರ್ಥ, ಕಾಲವಿಶೇಷ, ಎಂಬ ಮೂರು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಅರ್ಥಗಳು. ಇಲ್ಲಿ ಅದು ಕಾಲವಾಚಕವಾದ ಶಬ್ದ. ಆ ಯುಗಗಳು ಕೃತ (ಸತ್ಯ), ತ್ರೇತಾ, ದ್ವಾಪರ, ಕಲಿ ಎಂದು ನಾಲ್ಕು, ಅವುಗಳ ಪ್ರಾರಂಭದಿನಗಳು ಕ್ರಮವಾಗಿ ವೈಶಾಖಶುಕ್ಲತ್ಯತೀಯೆ, ಕಾರ್ತಿಕಶುಕ್ಲನವಮೀ, ಭಾದ್ರಪದಕೃಷ್ಣತ್ರಯೋದಶೀ ಮತ್ತು ಮಾಘಮಾಸದ ಪೂರ್ಣಿಮೆ.

“ವೈಶಾಖೇ ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷೇ ತು ತ್ಯತೀಯಾಯಾಂ ಕೃತಂ ಯುಗಂ |

ಕಾರ್ತಿಕೇ ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷೇ ತು ತ್ರೇತಾಧನವಮೇಹನಿ ||

ಅಥ ಭಾದ್ರಪದೇ ಕೃಷ್ಣತ್ರಯೋದಶ್ಯಾಂ ತು ದ್ವಾಪರಂ |

ಮಾಘೇ ಚ ಪೂರ್ಣಮಾಸ್ಯಾಂ ವೈ ಘೋರಂ ಕಲಿಯುಗಂ ಸ್ಮೃತಂ ||”

ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ (ಚಾಂದ್ರಮಾನ) ಯುಗಾದಿಯು ಬರುವುದು ಚೈತ್ರಶುಕ್ಲಪ್ರಥಮೆಯ ದಿವಸ. ಇದು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿರುವ ಯಾವ ಯುಗದ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೂ ಹೊಂದುವುದಿಲ್ಲ. (ನವಮ್ಯಾಂ ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷಸ್ಯ ಕಾರ್ತಿಕೇ ನಿರಗಾತ್ಮತಂ | ತ್ರೇತಾ

ಸಿತತ್ಯತೀಯಾಯಾಂ ವೈಶಾಖೇ ದ್ವಾಪರಂ ಯುಗಂ | ದರ್ಶೇ ವೈ ಮಾಘಮಾಸಸ್ಯ ತ್ರಯೋದಶ್ಯಾಂ ನಭಸ್ಯಕೇ | ಕೃಷ್ಣೇ ಕಲಿಂ ವಿಜಾನೀಯಾತ್ ಜ್ಞೇಯಾ ಮನ್ವಂತರಾದಯಃ (ಅಗ್ನಿ 209-14 II) ಎಂಬ ವಚನದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೂ ಇದು ಹೊಂದುವುದಿಲ್ಲ.) ಇದು ಯಾವ ಯುಗದ ಆದಿಯೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವಲ್ಲಾ? ಎಂದರೆ ತಾತ್ವಿಕವಾಗಿ ತೆಗೆದು ನೋಡಿದಾಗ ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾದ ಧರ್ಮಮಯವಾದ ಜೀವನವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಸ್ವರೂಪಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದರಿಂದ ಇದನ್ನೂ ಒಂದು ಕಲ್ಪದಲ್ಲಿ “ಸತ್ಯಯುಗದ ಆದಿ” ಎಂದೇ ಕರೆಯಬಹುದು. ಶ್ರೀರಂಗಮಹಾಗುರುಗಳೂ ತಮ್ಮ ಯುಗಾದಿಯ ಸಂದೇಶಾಮೃತದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಸತ್ಯಯುಗದ ಆದಿ ಎಂದು ನಿರ್ದೇಶಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಬ್ರಹ್ಮನು ಈ ದಿವಸ ಜಗತ್ತನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದನು - ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಬ್ರಹ್ಮಪುರಾಣವಚನಕ್ಕೂ ಇದು ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಸತ್ಯಲೋಕದ ಪ್ರಭುವು ಅಂದು ಜಗತ್ತನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದನು. ಅವನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದು ಸತ್ಯಯುಗವನ್ನು ಅಂದರೆ ಸತ್ಯಧರ್ಮಮಯವಾದ ಬಾಳಾಟಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಯೋಜನೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾದ ಧರ್ಮವುಳ್ಳ ದಿನ ಅದು. ಅಂದು ಸೂರ್ಯೋದಯವಾದಾಗ ಜಗತ್ತಿನ ಸೃಷ್ಟಿ ಎಂದರೆ ಜ್ಞಾನಸೂರ್ಯನ ಪ್ರಕಾಶ ಉಂಟಾಯಿತು. ಆ ಬೆಳಕಿನಿಂದ ಸತ್ಯಯುಗದ ಪ್ರಾರಂಭ ಎಂದು ಅರ್ಥ. ಹಾಗಲ್ಲದೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಹೊರಗಿನ ಸೂರ್ಯೋದಯವಾದ ಮೇಲೆ ಜಗತ್ತಿನ ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡಿದನು ಎಂಬ ತೋರಿಕೆಯ ಅರ್ಥ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಜಗತ್ತಿನ ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಮೊದಲೇ ಸೂರ್ಯನ ಸೃಷ್ಟಿ ಆಗಿತ್ತೇ? ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಏಳುತ್ತದೆ.

b) ಸಂವತ್ಸರ ಎಂದರೆ ವರ್ಷ. ಋತುಗಳು ಪರಿವರ್ತನೆ ಹೊಂದುವ ಕಾಲ. “ಸರ್ವರ್ತುಪರಿವರ್ತಸ್ತು ಕಾಲಃ ಸಂವತ್ಸರಃ ಸ್ಮೃತಃ.” ಅದರ ಪ್ರಾರಂಭದ ದಿವಸವಾದುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಸಂವತ್ಸರಾರಂಭ ಅಥವಾ ವರ್ಷಾರಂಭ ಎಂದು ಕರೆಯುವುದು ಉಚಿತವಾಗಿದೆ. ಚಾಂದ್ರಮಾನದ ಲೆಕ್ಕದಂತೆ ಚೈತ್ರಮಾಸದ ಪ್ರಥಮಾ ಅಥವಾ ಪ್ರತಿಪತ್ ತಿಥಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವುದರಿಂದ ಸಂವತ್ಸರ ಪ್ರತಿಪತ್ ಅಥವಾ ಪ್ರತಿಪದಾ ಎಂದು ಕರೆಯುವುದೂ ಅನ್ವರ್ಥವಾಗಿದೆ.

c) ಸೌರಮಾನದ ಲೆಕ್ಕದಂತೆ ಇದು ಚೈತ್ರಮಾಸದ ವಿಷುವತ್

ಸಂಕ್ರಮಣದ ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇದು “ಚಿತ್ರವಿಷು” ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುತ್ತದೆ.

ಹೀಗೆ ಈ ಪರ್ವಕ್ಕೆ ಬಳಸುವ ಶಬ್ದಗಳೆಲ್ಲವೂ ಅರ್ಥವತ್ತಾಗಿವೆ ಎಂದು ಗ್ರಹಿಸಬಹುದು.

ಈ ಪವಿತ್ರವೂ, ಮಂಗಲಕರವೂ ಆದ ಹಬ್ಬವು ಈಗ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಆಚರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿದೆ? ಅದರ ಸರಿಯಾದ ರೂಪವನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದು ಹೇಗೆ? ಅದರ ಕಾಲ, ಮಂತ್ರ, ತಂತ್ರ, ಪ್ರಯೋಗ, ಅದರಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕಾದ ದ್ರವ್ಯಗಳು-ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಬಗೆಗೆ ಶಾಸ್ತ್ರ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ಏನು ಹೇಳುತ್ತವೆ? ಅವುಗಳ ಮಹತ್ವವೇನು? ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಈ ಮುಂದೆ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮನೆ, ಮಠ, ಆಶ್ರಮ, ದೇವಾಲಯ ಎಲ್ಲದರಲ್ಲೂ ಆಚರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿದೆ ಈ ಹಬ್ಬ. ಉತ್ತರಭಾರತದವರಿಗಿಂತಲೂ ದಕ್ಷಿಣಭಾರತದವರು ಹೆಚ್ಚು ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ(!) ಇದನ್ನು ಆಚರಿಸುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಕ್ರೈಸ್ತರು ತಮ್ಮ ವರ್ಷಾದಿ ಹಬ್ಬವನ್ನು ಎಷ್ಟು ವೈಭವದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೋ ಅಷ್ಟು ವೈಭವದಿಂದ ನಾವು ನಮ್ಮ ‘ಯುಗಾದಿ’ಯನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಿಲ್ಲವಲ್ಲಾ! ಎಂದು ಒಬ್ಬ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪ್ರೇಮಿಗಳು ವಿಷಾದವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. “It is a pity that we, Hindus, do not celebrate our New Year’s Day as grandly as the Christians do theirs, and in North India, especially, the New Year’s Day is a festival for namesake only in Hindu homes, though it is observed there in some temples.” (P.S. Sarma in *utsavachandrika* Page-3.) ಆದರೆ ಅವರಿವರೊಡನೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೋಲಿಸಿಕೊಂಡು ಹಿಗ್ಗುವುದಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಕುಗ್ಗುವುದಾಗಲಿ ಅಷ್ಟು ಉಚಿತವಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಿಗೆ ಆ ಹಬ್ಬವನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸಿದ ಆರ್ಯ ಭಾರತೀಯ ಮಹರ್ಷಿಗಳು ಅದನ್ನು ಹೇಗೆ ಆಚರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು? ಅದರಿಂದ ಯಾವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಸಾಧಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು? ಈ ದೃಷ್ಟಿಗಳಿಂದ ನಮ್ಮ ಈ ಹಬ್ಬದ ಆಚರಣೆ ಈಗ ಹೇಗಿದೆ? ಎಂದು ಅಳತೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಹೆಚ್ಚು ಉಚಿತವೆನಿಸುತ್ತದೆ.

ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈಗ ಇದು ಕೆಲವು ಕಡೆ ಹೆಸರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಹಬ್ಬವಾಗಿದೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಧನವ್ಯಯ, ದ್ರವ್ಯವ್ಯಯ, ಅಲಂಕಾರ, ಆಡಂಬರಗಳಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಹಬ್ಬದ ಆಚರಣೆ ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ಇದೆ ಎಂದುಕೊಳ್ಳುವ ಜಾಗದಲ್ಲಿಲ್ಲಾ-ಅಂದು ಅಭ್ಯಂಗಸ್ನಾನಮಾಡುವುದು, ಮನೆಗೆ ಅಲಂಕಾರಮಾಡುವುದು, ದೇವರಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾದ ಪೂಜೆಮಾಡುವುದು, ವರ್ಷದ ಹೊಸಪಂಚಾಗವನ್ನು ಕೇಳುವುದು, ಅದನ್ನು ಓದುವ ಜೋಯಿಸರಿಗೆ ಸಂಭಾವನೆಮಾಡುವುದು, ಬೇವಿನ ಚಿಗುರೆಲೆಗಳನ್ನು ಬೆಲ್ಲ ಮೆಣಸು ಮುಂತಾದ ಪದಾರ್ಥಗಳೊಡನೆ ಸೇವಿಸುವುದು, ಮತ್ತು ಬಗೆಬಗೆಯ ಭಕ್ಷ್ಯ-ಭೋಜ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಬಂಧುಮಿತ್ರರೊಡನೆ ಭುಂಜಿಸುವುದು-ಇಷ್ಟು ಕಟ್ಟಲೆಗಳೂ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಏಕೆ ಮಾಡಬೇಕು? ಇನ್ನೂ ಯಾವ ಪರಿಷ್ಕಾರದೊಡನೆ ಮಾಡಬೇಕು? ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಚಾರದ ಗೊಡವೆಗೆ ಯಾರೂ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮೇಲ್ಕಂಡ ಕಟ್ಟಲೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚು ಭಾಗಗಳನ್ನು ಮನೆಯ ಹಿರಿಯರಿಗೇ ಔದಾರ್ಯದಿಂದ ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು, ಭೋಜನದ ವೇಳೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಮನೆಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಪಾದಧೂಳಿಯಿಂದ ಪವಿತ್ರಗೊಳಿಸುವ ಭೂಪತಿಗಳೂ ನಮ್ಮ ಯುವಜನಾಂಗದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಜ್ಞಾನಿಗಳು ಹಬ್ಬದ ಫಲವಾಗಿ ಹೇಳಿರುವ ಧರ್ಮ, ಅರ್ಥ, ಕಾಮ, ಮೋಕ್ಷ ಎಂಬ ನಾಲ್ಕು ಪುರುಷಾರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಮೂರನೆಯದಾದ ಇಂದ್ರಿಯಸಂತ್ಯಾಸಿಯು ಮಾತ್ರ ಜನರಿಗೆ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ದೊರೆಯುತ್ತಿದೆ. ಅದನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಧನ, ದ್ರವ್ಯಗಳ ಅನುಕೂಲ್ಯ ಇಲ್ಲದವರು ನಮಗೆ ಹಬ್ಬವನ್ನಾಚರಿಸಲು ಆಗಲಿಲ್ಲವಲ್ಲಾ! ಎಂದು ಕೊರಗುತ್ತಾರೆ.

ಆದರೆ ಆದರ್ಶವಾಗಿ ಹಬ್ಬವನ್ನು ಆಚರಿಸುವುದನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದು ಹೇಗೆ? ಎಂದರೆ ಹಬ್ಬದ ಕಾಲ, ದ್ರವ್ಯ, ವಿಧಿ-ವಿಧಾನಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಶಾಸ್ತ್ರ, ಸತ್‌ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ಏನು ಹೇಳುತ್ತವೆ? ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕು. ಅವುಗಳ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ವಿವೇಕ, ವಿಚಾರದಿಂದಲೂ ಪ್ರಯೋಗ ವಿಜ್ಞಾನದಿಂದಲೂ ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ಕೆಲವು ಮಾರ್ಪಾಡುಗಳು ಅವಶ್ಯಕವೆನಿಸಿದರೆ ಮೂಲತತ್ವಗಳಿಗೆ ವಿರೋಧ ಬರದಂತೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ

ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಯುಗಾದಿಯ ಬಗೆಗೆ ಶಾಸ್ತ್ರಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ಹೇಳಿಕೆ ಮತ್ತು ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ಈಗ ಗಮನಿಸಬಹುದು.

a) ಕಾಲವಿಚಾರ:- ಚಾಂದ್ರಮಾನಯುಗಾದಿಯನ್ನು ಚೈತ್ರಶುದ್ಧಪ್ರತಿಪತ್ (ಪ್ರಥಮಾ) ತಿಥಿಯಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸಬೇಕು. (ಪ್ರತಿಪತ್ = ಪ್ರಥಮಂ ಪ್ರತಿಪದ್ಯತೇ ಚಂದ್ರಮಾಃ ಅಸ್ಯಾಂ ದರ್ಶನೀಯತಾಂ ಇತಿ ಪ್ರತಿಪತ್.) (ಇದು ಉತ್ತರಾಯಣ ಮತ್ತು ವಸಂತಋತುವಿನಲ್ಲಿಯೇ ಬರುತ್ತದೆ.) ಆ ದಿವಸ ಪ್ರಥಮಾ ತಿಥಿಯು ಸೂರ್ಯೋದಯವನ್ನು ವ್ಯಾಪಿಸಿರಬೇಕು. ಒಂದು ಪಕ್ಷ ಸೂರ್ಯೋದಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮಾ ತಿಥಿಯು ಎರಡುದಿನಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇದ್ದರೆ, ಅಥವಾ ಎರಡೂ ದಿನಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೆ ಆಗ ಯಾವ ದಿನದಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿಯನ್ನು ಆಚರಿಸಬೇಕು? ಎಂದರೆ 'ಮೊದಲನೆಯ ದಿನದಲ್ಲಿಯೇ.

ವತ್ಸರಾದೌ ವಸನ್ತಾದೌ ಬಲಿರಾಜ್ಯೇ ತಥೈವ ಚ |

ಪೂರ್ವವಿದ್ಯೈವ ಕರ್ತವ್ಯಾ ಪ್ರತಿಪತ್ ಸರ್ವದಾ ಬುಧೈಃ ||

(ನಿರ್ಣಯಸಿಂಧು, ವೃದ್ಧವಾಸಿಷ್ಠವಚನ.)

ಮಲಮಾಸವು ದೋಷದ ಮಾಸ. ಚೈತ್ರಮಾಸವು ಮಲಮಾಸವಾಗಿ ಬಂದರೆ ಆಗ ಯುಗಾದಿಯನ್ನು ಆ ಮಲಮಾಸದಲ್ಲಿಯೇ ಮಾಡಬೇಕೇ? ಅಥವಾ ಶುದ್ಧಮಾಸದಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕೇ? ಎಂದರೆ (1) ವರ್ಷದ ಆರಂಭವು ಮಲಮಾಸದ ಪ್ರಥಮೆಯಲ್ಲೇ. ಆದರೆ ಅದರ ಅಂಗವಾದ ಅಭ್ಯಂಗ, ಧ್ವಜ ಏರಿಸುವುದು, ಪಂಚಾಂಗಶ್ರವಣ, ಬೇವಿನ ಎಲೆ ತಿನ್ನುವುದು ಮುಂತಾದುವುಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಶುದ್ಧಮಾಸದ ಪ್ರಥಮೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕು-ಎಂದು ಒಂದು ಮತ, “ಪ್ರತಿಗೃಹಂ ಧ್ವಜಾರೋಪಣಂ, ನಿಂಬಪತ್ರಾಶನಂ ವತ್ಸರಾದಿ ಫಲಶ್ರವಣಂ ಅಭ್ಯಂಗಶ್ಚ ಶುದ್ಧಮಾಸ ಪ್ರತಿಪದಿಕಾರ್ಯಃ” (ಧರ್ಮಸಿಂಧು ಪು-38.) (2) ಅಭ್ಯಂಗವನ್ನೂ ಹೊಸವರ್ಷದ ಸಂಕಲ್ಪವನ್ನೂ ಮಲಮಾಸದಲ್ಲೇ ಮಾಡಬೇಕು-ಎಂದು ಕೆಲವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. “ನಿಷ್ಕರ್ಷಸ್ತು.... ಮಲಮಾಸ ಏವ ಕಾರ್ಯ ಇತಿವಯಂ ಪ್ರತೀಮಃ”

(ನಿರ್ಣಯಸಿಂಧು. ಪ್ರತಿಪನ್ನಿರ್ಣಯ.) ಮಂಗಲಸಮಾರಂಭಗಳೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಶುದ್ಧಮಾಸವು ಪ್ರಶಸ್ತವೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು ಸಾಧುವಾಗಿದೆ.

ಇದಲ್ಲದೆ ಆರೋಗ್ಯವ್ರತ ಮತ್ತು ತಿಲಕವ್ರತಗಳಿಗೂ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿರುವ ಚೈತ್ರಶುದ್ಧಪ್ರಥಮೆಯೇ ಆಚರಣೆಯ ದಿವಸ.

ಸೌರಮಾನದಂತೆ ಯುಗಾದಿಯನ್ನು ಆಚರಿಸುವುದಾದರೆ ಅದನ್ನು ಮೇಷಸಂಕ್ರಮಣದ ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸಬೇಕು. ಸಂಕ್ರಮಣವು ಹುಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ 10ನಾಡಿಯ ಕಾಲ ಹಿಂದೆ ಅಥವಾ 10ನಾಡಿಯ ಕಾಲ ಅನಂತರ ಪುಣ್ಯಕಾಲದ ಧ್ಯಾನ, ದಾನ, ತರ್ಪಣ ಮುಂತಾದುವುಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

“ವರ್ತಮಾನತುಲಾಮೇಷೇ ನಾಡ್ಯಸ್ತುಭಯತೋ ದಶ”

b) ವಿಧಿವಿಧಾನಗಳು: ಅಂದು ಪ್ರಾತಃಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎಳ್ಳೆಣ್ಣೆಯಿಂದ ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಅಭ್ಯಂಗಸ್ನಾನ ಮಾಡಬೇಕು.

ವತ್ಸರಾದೌ ವಸನ್ತಾದೌ ಬಲಿರಾಜ್ಯೇ ತಥೈವ ಚ |

ತೈಲಾಭ್ಯಂಗಮಕುರ್ವಾಣಃ ನರಕಂ ಪ್ರತಿಪದ್ಯತೇ ||

(ವಸಿಷ್ಠವಚನಂ, ನಿರ್ಣಯಸಿಂಧು.)

ಕೈಯಲ್ಲಿ ಗಂಧ ಅಕ್ಷತೆಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು, ಭಗವಂತನ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥವಾಗಿ, ನಾಲ್ಕು ಪುರುಷಾರ್ಥಗಳ ಪ್ರಾಪ್ತಿಗಾಗಿ, ಸಂವತ್ಸರ ಪ್ರತಿಪತ್ ವ್ರತವನ್ನು ಮಾಡುವುದಾಗಿ ಶುಭಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಬೇಕು. ಪ್ರತಿನಿತ್ಯವೂ ಮಾಡುವ ದೇವರಪೂಜೆಯ ನಂತರ ಮಹಾಶಾಸ್ತ್ರಿ ಕರ್ಮವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ಪಾಪಗಳ ಪರಿಹಾರ, ಆಯುಸ್ಸು, ತುಷ್ಟಿ, ಪುಷ್ಟಿ ಇಹಪರಸುಖಪ್ರಾಪ್ತಿ.

“ಮಂಗಲ್ಯಾ ಚ ಪವಿತ್ರಾ ಚ ಲೋಕದ್ವಯಸುಖಾವಹಾ”

ಅದರ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರನ್ನು ಅರ್ಘ್ಯ-ಪಾದ್ಯ ಮುಂತಾದ ಉಪಚಾರಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ಆ ಭಗವಂತನು ಬಲಗೈಯಲ್ಲಿ ಜಪಮಾಲೆ, ಸ್ತುವಗಳನ್ನೂ ಎಡಗೈಯಲ್ಲಿ ಸ್ತುಕ್, ಕಮಂಡಲಗಳನ್ನೂ ಧರಿಸಿದ್ದಾನೆ. (ಸ್ತುಕ್, ಸ್ತುವಗಳು ಹೋಮದ ಉಪಕರಣಗಳು) ಉದ್ದವಾದ ಗಡ್ಡದಿಂದಲೂ ಜಟಾಜೂಟ ದಿಂದಲೂ ಕೂಡಿ, ಸ್ವರ್ಣವರ್ಣದಿಂದ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ ಎಂಬ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅವನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕು.

“ತಸ್ಯಾಮಾದೌ ಚ ಸಂಪೂಜ್ಯಃ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಕಮಲಸಂಭವಃ |

ಪಾದ್ಯಾರ್ಘ್ಯಪುಷ್ಪಧೂಪೈಶ್ಚ ವಸ್ತ್ರಾಲಂಕಾರಭೂಷಣೈಃ ||

ಅಕ್ಷಮಾಲಾಸುವಂ ದಕ್ಷೇ ವಾಮೇ ಸುಚಕಮಂಡಲಾ |

ಲಂಬಕೂರ್ಚಂ ಚ ಜಟಿಲಂ ಹೈಮಂ ಬ್ರಹ್ಮಾಣಮರ್ಚಯೇತ್ ||”

(ಅಗ್ನಿಪುರಾಣ 176-3.)

‘ಓಂ ತತ್ಸತ್ ಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ’ ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದಲೂ ಬ್ರಹ್ಮಗಾಯತ್ರಿಯಿಂದಲೂ ಆ ದೇವನನ್ನು ಅರ್ಚಿಸಬೇಕು. ಕಲಾ, ನಾಡೀ, ಮುಹೂರ್ತ ಮುಂತಾದ ಅವಯವಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಕಾಲಪುರುಷನನ್ನೂ ನಮಸ್ಕಾರಾಂತವಾದ ನಾಮಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಬೇಕು. (ಬ್ರಹ್ಮ, ಕಾಮ, ನಿಮೇಷ, ತೃಟಿ, ಲವ, ಕ್ಷಣ, ಕಾಷ್ಠಾ, ಕಲಾ. ನಾಡೀ, ಮುಹೂರ್ತ, ರಾತ್ರಿ, ದಿವಸ, ಪಕ್ಷ, ಮಾಸ, ಋತು, ಅಯನ, ವರ್ಷ, ಯುಗಾದಿ, ಗ್ರಹ, ನಕ್ಷತ್ರ, ರಾಶಿ, ಕರಣ, ಯೋಗ. ಆ ವರ್ಷದ ಅಧಿಪತಿ-ಇವು ಕಾಲದ ಅವಯವಗಳು ಈ ಪೂಜೆಯಲ್ಲಿ, ಅನಂತರಪರಿವಾರ ಸಮೇತರಾದ ಕುಲ, ನಾಗ, ಮನು, ಇಂದ್ರ, ದಕ್ಷಕನ್ಯೆಯರು, ಸುಭದ್ರೆ, ಜಯಾ, ಶಸ್ತ್ರ, ಅಸ್ತ್ರ, ಬುದ್ಧಿ, ಕುಬೇರ, ನಲಕೂಬರ, ನಿಧಿ, ಭದ್ರಕಾಲಿ, ಸುರಭಿ, ವೇದ, ವೇದಾಂಗ, ವೇದಾಂತ ವಿದ್ಯಾದಿವೇತಗಳು. ನಾಗ, ಯಕ್ಷ, ಸುಪರ್ಣ, ಸಮುದ್ರ, ಉತ್ತರಕುರು, ನರಖಂಡ, ಪಾತಾಲ, ಸಪ್ತನರಕ, ವರಾಹಾವತಾರ, ಸಪ್ತಲೋಕ, ಪಂಚಿಭೂತ, ಪ್ರಕೃತಿ, ಪುರುಷ, ಅಹಂಕಾರ, ಪರ್ವತ, ಗಂಗಾದಿ ನದಿ, ಸಪ್ತರ್ಷಿ, ಪುಷ್ಕರಾದಿ ತೀರ್ಥ, ಭಂದಸ್ಸು, ಐರಾವತ, ಉಚ್ಚೈಶ್ರವಸ್ಸು, ಧನ್ವಂತರಿ, ಗಣೇಶ, ಷಣ್ಮುಖಿ, ವಿಷ್ಣು, ಸೃಂದಗ್ರಹ. ಸೃಂದಮಾತೆ, ರೋಗ, ವಾಲಖಿಲ್ಯ, ಕೇಶವ, ಅಗಸ್ಯ, ನಾರದ, ವ್ಯಾಸಾದಿಗಳು, ಅಪ್ಸರೆಯರು, ಸೋಮಪ ಮತ್ತು ಅಸೋಮಪ ದೇವತೆಗಳು, ತುಷಿತ, ಆದಿತ್ಯ, ರುದ್ರ, ಅಶ್ವಿನೀ, ಸಾಧ್ಯರು, ಮರುತ್ತುಗಳು, ವಿಶ್ವಕರ್ಮ, ಲೋಕಪಾಲರು, ಆಯುಧ, ವಾಹನ, ಕವಚ, ಆಸನ, ದುಂದುಭಿ, ದೈತ್ಯ, ರಾಕ್ಷಸ, ಗಂಧರ್ವ, ಪಿಶಾಚ, ಪಿತ್ರ, ಪ್ರೇತ, ಸೂಕ್ಷ್ಮಭಾವಗಮ್ಯರಾದ ದೇವತೆಗಳು, ಮತ್ತು ಪರಮಾತ್ಮನಾದ ವಿಷ್ಣು-ಇವರನ್ನೂ ಪೂಜಿಸಬೇಕು.)

ಅಂದು ಭಗವಂತನು ಮತ್ಸ್ಯಾವತಾರ ಮಾಡಿದ ದಿನ ಮತ್ತು ಶ್ರೀರಾಮನು ವನವಾಸದಿಂದ ಹಿಂದಿರುಗಿದ ದಿನ; ಅಯೋಧ್ಯೆಯ ಪ್ರಜೆಗಳು ಶ್ರೀರಾಮನು ಮಾಡಿದ ರಾವಣವಧೆಯ ಕೊಂಡಾಟದ ಉತ್ಸವವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಿದ ದಿನ ಮತ್ತು ಇಂದ್ರನು ‘ವಸು’ವೆಂಬ ರಾಜನಿಗೆ ವಸ್ತ್ರ, ಅಲಂಕಾರಗಳನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದ ದಿನ-ಎಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಭಗವಂತನ ಮತ್ತು ಇಂದ್ರದೇವತೆಯ ಆ ವೈಭವವನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿ ಅವರನ್ನು ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ಇವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಸ್ವಾಹಾಂತನಾಮಗಳಿಂದ ಹೋಮವನ್ನೂ ಮಾಡಬೇಕು. ‘ಯವಿಷ್ಠ’ ಎಂಬ ಅಗ್ನಿಯನ್ನು ಆವಾಹನಮಾಡಿ ಅವನಲ್ಲಿ ಮೇಲ್ಕಂಡ ಹೋಮವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಗುರುಗಳಿಗೂ ಅವರ ಕುಟುಂಬದವರಿಗೂ ವಸ್ತ್ರ, ಅಲಂಕಾರಗಳನ್ನು ದಾನಮಾಡಬೇಕು. ಯೋಗ್ಯರಾದ ಜೋಯಿಸರಿಂದ ಹೊಸ

ವರ್ಷದ ನಾಯಕರು, ಫಲ ಮುಂತಾದ ಪಂಚಾಂಗದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ, ಅವರಿಗೆ ಸಂಭಾವನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಂಚಾಂಗವನ್ನೂ ನೀರಿನ ಪಾತ್ರೆಯನ್ನೂ ದಾನಮಾಡಬೇಕು. ಎಲ್ಲ ಜಾತಿಯ ಬಡಬಗ್ಗರಿಗೂ ಯಥೋಚಿತವಾಗಿ ದಾನಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

ಪ್ರಾಪ್ತೇ ನೂತನವತ್ಸರೇ ಪುತಿಗೃಹಂ ಕುರ್ಯಾದ್ವಜಾರೋಪಣಂ
ಸ್ನಾನಂ ಮಂಗಲಮಾಚರೇದ್ ದ್ವಿಜವರೈಃ ಸಾಕಂ ಸುಪೂಜ್ಯೋತ್ಸವೈಃ |

ದೇವಾನಾಂ ಗುರುಯೋಷಿತಾಂ ಚ ಶಿಶ್ವೋಽಲಂಕಾರವಸ್ತ್ರಾದಿಭಿಃ
ಸಂಪೂಜ್ಯಾ ಗಣಕಃ ಫಲಂ ಚ ಶೃಣುಯಾತ್ಸ್ಮಾಚ್ಚ ಲಾಭಪ್ರದಮ್ ||

ಎಂಬ ಶ್ಲೋಕವು ಈ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತದೆ. ಅನಂತರ

“ಶತಾಯುರ್ವಜ್ರದೇಹಾಯ ಸರ್ವಸಂಪತ್ತರಾಯ ಚ |
ಸರ್ವಾಽರಿಷ್ಠವಿನಾಶಾಯ ನಿಂಬಕಂದಳಭಕ್ಷಣಂ ||”

ಎಂಬ ಶ್ಲೋಕವನ್ನು ಅನುಸಂಧಾನಮಾಡಿ, ದೇವರಿಗೆ ನಿವೇದಿಸಿದ ಎಳೆಯ ಬೇವಿನ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಸೇವಿಸಬೇಕು. (ಬೇವಿನ ಚಿಗುರೆಲೆ ಹೂವುಗಳನ್ನು ಬೆಲ್ಲ ಅಥವಾ ಮೆಣಸು, ಉಪ್ಪು, ಇಂಗು, ಜೀರಿಗೆ, ಓಮಕ್ಕಿ ಇವುಗಳೊಡನೆ ಸೇರಿಸಿ ಕುಟ್ಟಿ ಅದನ್ನು ಸೇವಿಸಬೇಕು.) ಅನಂತರ ಉಳಿದ ಆಹಾರಗಳನ್ನು ಸೇವಿಸಬೇಕು.

“ಪಾರಿಭದ್ರಸ್ಯ ಪುಷ್ಪಾಣಿ ಕೋಮಲಾನಿ ವಿಶೇಷತಃ |
ಸಪುಷ್ಪಾಣಿ ಸಮಾದಾಯ ಚೂರ್ಣಂ ಕೃತ್ವಾ ವಿಧಾನತಃ |
ಮರೀಚಂ ಲವಣಂ ಹಿಂಗು ಜೀರಕೇಣ ಚ ಸಂಯುತಂ |
ಅಜಮೋದಾಯುತಂ ಕೃತ್ವಾ ಭಕ್ಷಯೇದ್ರೋಗಶಾನ್ತಯೇ ||”

(ವ್ರತೋತ್ಸವ ಪುಟ 30)

ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯ, ಸತ್ಯ, ಮನಃಪ್ರಸನ್ನತೆ ಮುಂತಾದ ಸಾಮಾನ್ಯವ್ರತನಿಯಮಗಳನ್ನು ಅಂದು ಪಾಲಿಸಬೇಕು.

ಹೀಗೆ ಶಾಸ್ತ್ರಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ಆ ದಿವಸದ ಆಚರಣೆಗೆ ಹೇಳಿರುವ ಅನುಶಾಸನವನ್ನು ಗಮನಿಸಿಯಾಯಿತು. ಇನ್ನು ಇವುಗಳು ಅಂಧವಿಶ್ವಾಸದ ವಿಲಾಸಗಳೇ? ಕೇವಲ ಭಾವನಾಮೂಲವಾಗಿವೆಯೇ? ಅಥವಾ ವಿಚಾರಪೂರ್ಣ ವಾಗಿವೆಯೇ? ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಅಧಿದೈವ ಅಧಿಭೂತಗಳಲ್ಲಿ

ಮಂಗಳವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತವೆಯೇ? ಎಲ್ಲ ಪುರುಷಾರ್ಥಗಳ ಸಾಧನೆಗೂ ಪೋಷಕವಾಗಿವೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿವೇಚನೆಮಾಡಬೇಕು.

ಯಾವುದಾದರೊಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟದಿನವನ್ನು ವರ್ಷದ ಪ್ರಾರಂಭದಿನವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಅಂದು ಸಂತೋಷವನ್ನು ಆಚರಿಸುವ ಪದ್ಧತಿಯು ಎಲ್ಲಾ ಸಂಸ್ಕೃತ ಜನಾಂಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇದೆ. ಆದರೆ ಪುರುಷಾರ್ಥಸಾಧನೆಗೆ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವ ಯುಗಾದಿಪರ್ವಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಕಾಲವನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ವಿವೇಕವು ಮಹರ್ಷಿಗಳ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ವಿಶಿಷ್ಟತೆಯಾಗಿರುವುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಇದಕ್ಕೆ ಅವರು ಆರಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಅಯನ, ಋತು, ಮಾಸ, ಪಕ್ಷ, ತಿಥಿ ಎಲ್ಲವೂ ಅಂದಿನ ಕರ್ಮ ಮತ್ತು ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗೆ ಸರ್ವಾಂಗಸುಂದರವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.

ದಕ್ಷಿಣಾಯನ ಉತ್ತರಾಯಣಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯದು ಪಿತೃಯಾನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿದ್ದು, “ಧೂಮೋ ರಾತ್ರಿಸ್ತಥಾ ಕೃಷ್ಣಃ ಷಣ್ಮಾಸಾ ದಕ್ಷಿಣಾಯನಂ” ಆದರೆ ಉತ್ತರಾಯಣವು ದೇವತೆಗಳ ದಾರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿದ್ದು. “ಅಗ್ನಿರ್ಜ್ಯೋತಿರಹಶ್ಚಕ್ಷುಃ ಷಣ್ಮಾಸಾ ಉತ್ತರಾಯಣಂ” (ಗೀತಾ 8-24.) ಇದು ದೇವತೆಗಳ ಹಗಲೆಂದೂ ಕರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಯುಗಾದಿಯು ದೇವತೆಗಳ ಆರಾಧನೆಗೇ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ನಿಯತವಾಗಿರುವ ಶುಭಪರ್ವ ವಾದುದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ದೇವಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ಹಿತವಾದ ಉತ್ತರಾಯಣವನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಉಚಿತವಾಗಿದೆ.

ಯುಗಾದಿಯ ಋತುವಾದರೋ ಋತುರಾಜನಾದ ವಸಂತ. ವಸಂತ ಮಾಧವನಿಗೂ ದೇವತೆಗಳಿಗೂ ಪ್ರಿಯವಾದ ಋತು. ಪ್ರಕೃತಿಯು ಹೊಸ ಹೂ ತಳಿರುಗಳಿಂದ ತನ್ನ ಸಿಂಗಾರಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಜಗತ್ತಿಗೆ ಹೊಸತನದ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಸಾರುತ್ತಿರುವ ಋತು. “ಈಗ ನನ್ನ ಗಿಡಮರಬಳ್ಳಿಗಳು ತಮ್ಮ ಜೀರ್ಣಶೀರ್ಣ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಉದುರಿಸಿಕೊಂಡು ನವೀನತೆಯ ಸೊಬಗಿನಿಂದ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ. ಅಂತೆಯೇ ನೀವೂ ಹಳೆಯ ಹೇವರಿಕೆಯ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಕೊಡವಿಕೊಂಡು ಸತ್ಯಶಿವಸೌಂದರ್ಯಗಳ ಶುಭಧ್ಯೇಯ ಸಾಧನೆಯ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನಿಡಿರಿ. ಶುಭಾಶಂಸನೆ, ಶುಭಪ್ರತಿಜ್ಞೆ, ಶಿವಸಂಕಲ್ಪಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿರಿ. “ತನ್ನೇ ಮನಶ್ಚಿವಸಂಕಲ್ಪಮಸ್ತು” ಎಂಬ ಪಲ್ಲವಿಯ ನಿಮ್ಮ ವೇದಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿರಿ,”

ಎಂದು ಸಂವತ್ಸರದ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಸುಪ್ರಭಾತದ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಸಾರುತ್ತದೆ. (ಇದು ಪ್ರಕೃತಿಯ ಬಾಹ್ಯ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದಾಗ ಭಾವುಕರಿಗೆ ದೊರೆಯುವ ಸಂದೇಶದ ವಿಷಯವಾಯಿತು.) ಆಗ ಒಳಗಿನ ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಸಹಜವಾಗಿ ಪ್ರಸನ್ನತೆಯುಂಟಾಗಿ “ತದೇವ ರಮ್ಯಂ ಪರಮನಯನೋತ್ಸವಕಾರಣಂ”, “ಅಸ್ತಿ ಭಾತಿ ಪ್ರಿಯಂ”, “ಆಸೇಚನಕಂ ಅಪರ್ಯಾಪ್ತಾಮೃತಂ” ಎಂದು ಜ್ಞಾನಿಗಳಾದ ಕಬ್ಬಿಗರು ಸ್ವಾನುಭವದಿಂದ ಗಾನಮಾಡುವ ಪರಮಪುರುಷನ ಸೌಂದರ್ಯದ ಅನುಭವಕ್ಕೂ ಒಳಮುಖವಾದ ಆಕರ್ಷಣೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಸೆಳೆತಕ್ಕೆ ತಮ್ಮನ್ನು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಒಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರು ನಿಜಕ್ಕೂ ಧನ್ಯರು.

ಈ ಋತುವಿನ ಸಮಶೀತೋಷ್ಣವಾದ ವಾತಾವರಣವೂ ದೇವತಾಪೂಜೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಅರ್ಥಸಂಗ್ರಹ ಮತ್ತು ಪೂಜಾಕಾರ್ಯ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಹಿತಕರವಾಗಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ವಸಂತವೇ ಮುಂತಾದ ಮೊದಲನೆಯ ಮೂರು ಋತುಗಳು ಉಷ್ಣತಾಪ್ರಧಾನವಾಗಿವೆ. ಅವು ಅಗ್ನಿ ಅಥವಾ ಶಿವ-ಸ್ವರೂಪದ ಪ್ರತೀಕ. ಶರತ್ತು ಮುಂತಾದ ಮೂರು ಋತುಗಳು ಶೈತ್ಯ-ಪ್ರಧಾನವಾಗಿವೆ. ಅವು ಸೋಮ ಅಥವಾ ಶಕ್ತಿ-ಸ್ವರೂಪದ ಪ್ರತೀಕ. ಈ ಅಗ್ನಿ ಮತ್ತು ಸೋಮ (ಅಗ್ನೀಷೋಮ) ಅಥವಾ ಶಿವಶಕ್ತಿಗಳ ಯೋಗದಿಂದಲೇ ಈ ಜಗತ್ತಿನ ಸೃಷ್ಟಿ.

“ಅಹಮಗ್ನಿರ್ಮಹಾತೇಜಾಃ ಸೋಮಶ್ಚೈವಾ ಮಮಾಂಬಿಕಾ |

ಅಹಮಗ್ನಿಶ್ಚ ಸೋಮಶ್ಚ ಪೃಥ್ವ್ಯಾ ಪುರುಷಃ ಸ್ವಯಂ ||

ಅಗ್ನೀಷೋಮಾತ್ಮಕಂ ಸರ್ವಂ ಜಗತ್ ಸ್ಥಾವರಜಂಗಮಂ”

(ಬ್ರಹ್ಮಪುರಾಣ I-2-28-40 ಪುಟ, 431, ಅನುಷಂಗಪಾದ.)

ಈ ಶೈತ್ಯ ಉಷ್ಣತೆಗಳ ಸಂಗಮಕಾಲವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತನು ಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ದಿನ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿರುವುದೂ ಸರ್ವಥಾ ಉಚಿತವಾಗಿದೆ.) ಈ ಶಿವಶಕ್ತಿಗಳು ಹೊರಮುಖವಾಗಿ ಸೇರಿದರೆ ಸೃಷ್ಟಿ. ಒಳಮುಖವಾಗಿ ಸೇರಿದರೆ ಸಮಾಧಿ. ಅಂತಹ ಸಮಾಧಿಯೋಗಕ್ಕೂ ಅದಕ್ಕನುಗುಣವಾದ ಲೋಕಯಾತ್ರೆಯ ಸಂವಿಧಾನಕ್ಕೂ ಸ್ಫೂರ್ತಿನೀಡುವ ಸಂಧಿಸಮಯ ಸುಸಮಯ ಇದು. ತನ್ನ ಸೃಷ್ಟಿರಹಸ್ಯವಾದ ವೇದವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಯ ಆದಿಯಲ್ಲಿ ಆದಿದೈತ್ಯರಾದ ಮಧುಕೈಟಭರು ಅಪಹರಿಸಿದಾಗ ಅವರನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿ, ಸೃಷ್ಟಿವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತನಿಗೆ ಉಪದೇಶಮಾಡಿದ ಭಗವಂತನ ಮತ್ಸ್ಯಾವತಾರದ ಜಯನ್ತಿ ಎನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೂ ತಕ್ಕದಿವಸ, ಸುದಿವಸ ಇದು.

ಇನ್ನು ಮಾಸದ ವಿಷಯ. ವಸಂತ ಋತುವಿನ ಕಳೆಯು ಚೈತ್ರ, ವೈಶಾಖ ಎರಡು ಮಾಸಗಳಲ್ಲೂ ಇರುತ್ತದೆ. ಹಾಗಿದ್ದರೂ ಚೈತ್ರವು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನೇ ವರ್ಷಾದಿಪರ್ವಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವುದೂ ನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ. ಇವಲ್ಲದೆ ಪುಷ್ಯಪಲ್ಲವಗಳು ಬಿರಿಯುವುದು ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಮಧುವು ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುವುದು ಈ ಮಾಸದಲ್ಲಿಯೇ. (ವೈಶಾಖವು ಮಧುರಸವು ಪರಿಣಾಮ ಹೊಂದುವ ಮಾಸ). ಆದುದರಿಂದ ವರ್ಷಪ್ರಾರಂಭದ ಹಬ್ಬಕ್ಕೆ ವೈಶಾಖಕ್ಕಿಂತಲೂ ಚೈತ್ರವೇ ಹೆಚ್ಚು ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗುವುದು.

ಇನ್ನು ಪಕ್ಷದ ವಿಷಯ. ಪಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷವು ತಾನೇ ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರಿಯವಾದುದು. (ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷವು ಪಿತೃಗಳಿಗೆ ಪ್ರಿಯ.) ದೇವತಾಪೂಜೆಯೇ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿರುವ ಯುಗಾದಿ ಶುಭಪರ್ವದ ಆಚರಣೆಗೆ ಇದೇ ತಕ್ಕ ಪಕ್ಷ. ಇವಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ಸೃಷ್ಟಿ ಮತ್ತು ಧಾರಣೆಪೋಷಣೆಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾದುದು ಅನ್ನ, ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಓಷಧಿಗಳು. “ಓಷಧೀಭ್ಯೋಽನ್ನಂ, ಅನ್ನಾತ್ಪರುಷಃ” “ಅನ್ನಾದ್ಭೂತಾನಿ ಜಾಯಂತೇ, ಜಾತಾನ್ಯನ್ನೇನ ವರ್ಧಂತೇ” (ತೈತ್ತಿರೀಯ ಉಪನಿಷತ್ತು.) ಆ ಓಷಧಿಗಳೆಲ್ಲಾ ರಾಜನಾದ ಸೋಮನ ವೃದ್ಧಿಗೆ ಕಾರಣವಾದ “ಆಪೂರ್ಯಮಾಣ” ಪಕ್ಷವೇ ಅಭ್ಯುದಯಕ್ಕೆ, ತುಷ್ಟಿ ಪುಷ್ಟಿಗಳಿಗೆ, ತುಂಬಾ ಪೋಷಕವಾಗಿರುವುದು.

ಪ್ರಥಮಾ ತಿಥಿಯು ಚಂದ್ರನ ಪ್ರಥಮ ಕಲೆಯು ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ದಿವಸ. ಆದುದರಿಂದ ವರ್ಷದ ಪ್ರಥಮ ದಿನವನ್ನಾಗಿ ಅದನ್ನೇ ಪರಿಗಣಿಸುವುದು ಯುಕ್ತವೇ ಆಗಿದೆ. ಉಳಿದ ತಿಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರನು ಅಪೂರ್ಣನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ ಅಥವಾ ಪೂರ್ಣನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಅವು ಚಂದ್ರನ ಕಲೆಯ ಮಧ್ಯದ ಅಥವಾ ಅನ್ನದ ಸಮಯಗಳಾಗುತ್ತವೆಯೇ ಹೊರತು ಆರಂಭದ ದಿವಸಗಳಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಇದಿಷ್ಟೂ ಚಾಂದ್ರಮಾನಯುಗಾದಿಯನ್ನು ಆಚರಿಸುವ ಕಾಲೌಚಿತ್ಯದ ವಿಷಯವಾಯಿತು. ಇನ್ನು ಸೌರಮಾನ ಯುಗಾದಿಯ ಕಾಲದ ವಿಷಯ. ಅದಕ್ಕೆ ನಿಯತವಾಗಿರುವ ಕಾಲ ಮೇಷಮಾಸದ ಸಂಕ್ರಮಣ. ಇದು ಬರುವ ಆಯನ, ಋತು ಮತ್ತು ಮಾಸಗಳೂ ಚಾಂದ್ರಮಾನ ಯುಗಾದಿಯ ಆಯನ ಮತ್ತು ಮಾಸಗಳೇ ಆಗಿವೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಆ ದಿವಸದ ವಿಶೇಷವು ಹೀಗಿದೆ: ಅದು ಸಂಕ್ರಮಣ ಅಥವಾ ಸಂಕ್ರಾಂತಿಯ ದಿವಸ. ಸೂರ್ಯನು ರಾಶಿಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ಒಂದು

ರಾಶಿಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ರಾಶಿಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುವ ಕಾಲವನ್ನು ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಅಥವಾ ಸಂಕ್ರಮಣ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಇವುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಹನ್ನೆರಡು. ಇವುಗಳೆಲ್ಲಾ ‘ಪರ್ವ’ಗಳೇ. ಕಾಲವೃಕ್ಷದಲ್ಲಿರುವ ಗಿಣ್ಣಿನ ಜಾಗಗಳೇ. ಈ ಪರ್ವಗಳಲ್ಲಿಯೂ ವಿಷು ಅಥವಾ ವಿಷುವತ್ - ಎಂಬ ಪರ್ವಗಳು ಅತ್ಯಂತ ಪುಣ್ಯಕರವಾದುವು. ಅವುಗಳಲ್ಲೂ ಮೇಷಸಂಕ್ರಮಣವು ‘ಮಹಾವಿಷುವ’;

“ಮಹಾವಿಷುವಮಾಖ್ಯಾತಂ ಕೃತಿಭಿಶ್ಚಿತ್ತಸಂಜ್ಞಿತಂ”

ಈ ವಿಷುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೊರಗಿನ ಸೂರ್ಯನು ರಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕುತ್ತಿರುವಂತೆಯೇ ಸಮಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಳಗಿನ ಜೀವಸೂರ್ಯನೂ ಸುಷುಮ್ನೆಯ ಗ್ರಂಥಿಯೊಳಗೆ ಸಂಗಮ ಹೊಂದುತ್ತಾನೆ. ಸಹಜವಾಗಿ ಸಮಾಧಿಯಲ್ಲಿ ಅವಗಾಹನಮಾಡಲು ತೊಡಗುತ್ತಾನೆ. (ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಈ ಸಂಗಮಕಾಲವು ಧ್ಯಾನಕ್ಕೆ, ಪೂಜೆದಾನಗಳಿಗೆ, ಮತ್ತು ತರ್ಪಣಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಶಸ್ತವಾಗಿರುವುದು). ಹಗಲು ರಾತ್ರಿಗಳು ಸಮನಾಗಿರಬೇಕಾದ ಕಾಲವು ‘ವಿಷು’ ಎಂಬುದನ್ನೂ ಗಮನಿಸಬೇಕು.

ಈ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿರುವ “ಸಂಗಮ” “ಸಾಮ್ಯ”ಗಳು ಕೇವಲ ಆಕಸ್ಮಿಕ ಘಟನೆಗಳೆಂದು ಭಾವಿಸಬಾರದು. ಪ್ರಕೃತಿಯ ನಿಯಮದಂತೆ ಸಹಜವಾಗಿ ಐಕ್ಯಹೊಂದುವ ಒಳ-ಹೊರ-ಸಂಗಮ- ಸಾಮ್ಯಗಳು ಅವು. ಅವುಗಳನ್ನು ಒಳಸಂಗಮದ ಕೇವಲ ‘ಪ್ರತಿಮಾ’ ರೂಪವಾದ ಕಾವ್ಯವಿಲಾಸಗಳೆಂದು ತಿಳಿಯಬಾರದು. ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಧ್ಯಾನಾಭ್ಯಾಸಮಾಡುವ ಸಾಧಕರಿಗೆ ಆ ಸಂಗಮಸಾಮ್ಯಗಳ ಪರ್ವಕಾಲಗಳ ಮಹಾಮೌಲ್ಯವು ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬರುವ ವಿಷಯಗಳಾಗಿವೆ. (ನಾಡೀವಿಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಪರಿಚಯವುಳ್ಳವರಿಗೆ ಆ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕವಾಗಿಯೂ ತೋರಿಸಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಶ್ರೀರಂಗಮಹಾಗುರುಗಳು ಶಿಕ್ಷಣದ ಮೂಲಕ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನೂ ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಮರಿಸಬಹುದು). ಹೀಗೆ ಯುಗಾದಿಪರ್ವಕ್ಕೆ ಮಹರ್ಷಿಗಳು ನಿಯತಮಾಡಿರುವ ಕಾಲವಿಶೇಷವು ಆತ್ಮಧ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಪ್ರಶಸ್ತವಾಗಿ ಆಧ್ಯಾತ್ಮದ ಸಮನ್ವಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ದೇವತೆಗಳ ಪೂಜೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದ್ದು ಅಧಿದೈವಿಕವಾದ ಸಮನ್ವಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ, ಮತ್ತು ಭೂತಪ್ರಕೃತಿಯ ಸೌಂದರ್ಯ, ಸೌಲಭ್ಯ, ಔಚಿತ್ಯಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ ಆಧಿಭೌತಿಕವಾದ ಸಮನ್ವಯವನ್ನೂ ಹೊಂದಿದೆ. ದೇವತಾನುಗ್ರಹದಿಂದಲೂ ಪುರುಷಪ್ರಯತ್ನದಿಂದಲೂ, ಈ ಮೂರು

ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ದೊರೆಯಬಹುದಾದ ಎಲ್ಲ ಪುರುಷಾರ್ಥಗಳ ಸಾಧನೆಗೂ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗಿ, ಮಹರ್ಷಿಗಳ ಅದ್ಭುತವಾದ ಕಾಲವಿಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಕೈಗನ್ನಡಿ ಯಾಗಿವೆ.

ದ್ರವ್ಯ ಕರ್ಮಗಳ ಔಚಿತ್ಯ

ಇನ್ನು ಯುಗಾದಿ ಹಬ್ಬಕ್ಕೆ ವಿಹಿತವಾಗಿರುವ ದ್ರವ್ಯ ಮತ್ತು ಕರ್ಮಗಳ ಔಚಿತ್ಯವನ್ನು ವಿಚಾರಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶಾಸ್ತ್ರ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ಆ ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಬಳಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿರುವ ದ್ರವ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಅಂದು ಆಚರಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿರುವ ಕರ್ಮಗಳು- ಇವುಗಳೆಲ್ಲದರ ಗುರಿಯು ಪುರುಷಾರ್ಥಗಳ ಸಿದ್ಧಿ. ಅಂದರೆ ಧರ್ಮ, ಅರ್ಥ, ಕಾಮ, ಮೋಕ್ಷಗಳೆಂಬ ನಾಲ್ಕೂ ಫಲಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವುದೇ ಆಗಿದೆ. ದೇಹ, ಇಂದ್ರಿಯ, ಮನಸ್ಸು, ಬುದ್ಧಿ ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ ಒಳ್ಳೆಯದನ್ನು ಮಾಡುವ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಅಂದು ಸೇವಿಸಬೇಕೆಂದು ಮಹಾತ್ಮರ ಅನುಶಾಸನವನ್ನು ನೋಡುತ್ತೇವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಯಾಂತ್ರಿಕವಾಗಿ ಸೇವನೆಮಾಡದೆ, ಸಂಕಲ್ಪಸಹಿತ ವಾಗಿ ಮತ್ತು ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿರುವ ದೇವತೆಗಳ ಆರಾಧನೆಯೊಡನೆ ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕೆಂದೂ ಅವರು ಆದೇಶನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವೀಕಾರಮಾಡಿದಾಗ, ಬುದ್ಧಿಯು ತುಂಬಾ ಆಳಕ್ಕೆ ಮುಳುಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಆಳವಾಗಿರುವ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿನ ಫಲಗಳೂ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ ಅಂದರೆ ಅಧಿಭೂತದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ಅಧಿದೈವ ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಾತ್ಮದ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಫಲಸಿದ್ಧಿ ಆಗುತ್ತದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬಹುದು. (ಅಧಿಭೂತ-ಹೊರಗಿನ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದು ಅಧಿದೈವ-ಒಳಗೆ ನಿಯಾಮಕರಾಗಿರುವ ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದು ಅಧ್ಯಾತ್ಮ-ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಅಂತರ್ಯಾಮಿಯಾಗಿರುವ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದು.)

1) **ಅಭ್ಯಂಗ:** ಅಂದು ಪ್ರಾತಃಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಅಭ್ಯಂಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಎಳ್ಳಿನ ಎಣ್ಣೆಯಿಂದಲೇ ಅಭ್ಯಂಗಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಪ್ರಶಸ್ತ ಎಂಬ ವಿಧಿಯನ್ನು ನೋಡಿದೆವು. ಹಾಗೆ ಅಭ್ಯಂಗಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ನರಕ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ-ಎಂದು ಬಿಭೀಷಿಕೆಯಂತೆ (ಬಿಭೀಷಿಕೆ-ಬೆದರಿಕೆ) ತೋರುವ ಮಾತೂ ನಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಆ ಅಭ್ಯಂಗದ ಔಚಿತ್ಯವನ್ನು

ಮತ್ತು ಅದರಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮತ್ತು ವಿಶೇಷಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ಕಾಲಕಾಲದಲ್ಲಿ ತೈಲಾಭ್ಯಂಗಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಭೌತಿಕವಾದ ಲಾಭಗಳುಂಟು-ಎಂಬುದು ಬಹುಜನರ ಅನುಭವದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವ ವಿಷಯ, “ಅದನ್ನು ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಆಚರಿಸಬೇಕು. ಅದು ಮುಪ್ಪು, ಆಯಾಸ ಮತ್ತು ವಾತದ ದೋಷಗಳನ್ನು ನಿವಾರಣೆಮಾಡುವುದು. ದೃಷ್ಟಿಪಾಟವವನ್ನು ಕೊಡುವುದು, ಪ್ರಸನ್ನತೆ, ಪುಷ್ಟಿ, ಆಯುಸ್ಸು, ನಿದ್ರೆಯ ಸೌಖ್ಯ ಇವುಗಳನ್ನುಂಟುಮಾಡುವುದು. ಚರ್ಮದ ಆರೋಗ್ಯ, ಸೌಂದರ್ಯ, ದಾಢ್ಯಗಳನ್ನು ತಂದುಕೊಡುವುದು.”

ಅಭ್ಯಂಗಮಾಚರೇನ್ನಿತ್ಯಂ ಸಜರಾಶ್ರಮವಾತಹಾ |
ದೃಷ್ಟಿಪ್ರಸಾದಪುಷ್ಪಾಯುಃಸ್ವಪ್ನಸುತ್ವಕ್ಷದಾಢ್ಯಕೃತ್”

ಎಂದು ಆಯುರ್ವೇದವು (ವಾಗ್ಭಟೇಯ) ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಸರಿಯಾದ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯಂಗಮಾಡಿದರೆ ಅದರಿಂದ ದೈಹಿಕ ಮತ್ತು ಮಾನಸಿಕ ಎರಡು ವಿಧವಾದ ಆರೋಗ್ಯವೂ ಕೂಡಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಯುಗಾದಿಯಾದರೋ ಪರ್ವಕಾಲ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮತ್ತು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಫಲವನ್ನು ಕೊಡುವ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಕಾಲ. ಅಂದು ಸಂಕಲ್ಪಪೂರ್ವಕವಾಗಿಯೂ ಈ ಅಭ್ಯಂಗದ ಉಪಚಾರವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಮನೋಬಲದ ಲಾಭವೂ ಸೇರಿ ಫಲವು ಇನ್ನೂ ವೀರ್ಯವತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂದು ಆಚರಿಸಬೇಕಾದ ವ್ರತಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಪ್ರಕೃತಿಯು ಹಗುರವಾಗುತ್ತದೆ, ಹಸನಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಆ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯ ಲಾಭವನ್ನು ಆ ದಿವಸ ಅನುಭವಿಸಿದ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಅನಂತರದಲ್ಲೂ ಕಾಲಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸ್ಫೂರ್ತಿಯು ಬರುವುದೂ ಸಹಜವಾಗಿದೆ. ಅಂದು ಆಚರಿಸಬಹುದಾದ “ಆರೋಗ್ಯವ್ರತ”ಕ್ಕೂ ಇದು ನಾಂದಿಯಾಗುವುದು ಉಚಿತವಾಗಿದೆ.

ಇದು ಭೌತಿಕಪ್ರಯೋಜನವಾಯಿತು, ಇದಲ್ಲದೆ ಇದರಿಂದಂಟಾಗುವ ಆಯಾಸಪರಿಹಾರ ಮತ್ತು ಇಂದ್ರಿಯಪ್ರಸನ್ನತೆಗಳು “ಧಾತುಸಾಮ್ಯ” ಎಂದು ಯೋಗಿಗಳು ಕರೆಯುವ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಪೂರ್ಣಪ್ರಸನ್ನತೆಯ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೂ ಸಹಾಯಮಾಡುತ್ತವೆ. ಸಾತ್ವಿಕರಾದ ದೇವತೆಗಳ ಮತ್ತು ಪರಾದೇವತೆಯಾಗಿರುವ ಪರಮಾತ್ಮನ ಧ್ಯಾನ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರಗಳಿಗೆ (“ಧಾತುಪ್ರಸಾದಾನ್ಮಹಿಮಾನಮೀಶಂ”, ಕಠ.. ಉ. -2-20) ಬೇಕಾಗುವ ಪರಮಸ್ಥಿತಿ

ಅದು. ಅದಕ್ಕೆ ಒಯ್ಯಲು ಸಹಾಯಮಾಡುವ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾದ ಈ ಅಭ್ಯಂಗವು ಮಹಾಮಹಿಮೆಯುಳ್ಳದ್ದು ಎಂಬುದನ್ನು ಬೇರೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಅಭ್ಯಂಗವನ್ನು ಶಾರೀರಕವಾದ 'ಭೋಗ' ಎಂದು ಒಣವೈರಾಗ್ಯದಿಂದ ವರ್ಜಿಸಬಾರದು. ಧ್ಯಾನಾಭ್ಯಾಸಿಗಳು ಅಂಗಮರ್ದನವನ್ನೂ ಅಭ್ಯಂಗವನ್ನೂ ಯಥೋಚಿತವಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ತಜ್ಞರು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಮರಿಸಬಹುದು, ಇದು ಕೇವಲ ಭೋಗದ ಅಭ್ಯಂಗವಲ್ಲ, ಯೋಗಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೂ ಅಂಗವಾದ ಅಭ್ಯಂಗ ಎಂಬುದನ್ನು ಮನಗಾಣಬೇಕು.

2) ಗೃಹಾಲಂಕಾರ: ತಳಿರುತೋರಣಗಳಿಂದಲೂ, ಪತಾಕೆಗಳಿಂದಲೂ, ರಂಗವಲ್ಲಿ ಮುಂತಾದುವುಗಳಿಂದಲೂ ಅಂದು ಮನೆಯನ್ನೂ ಪೂಜಾಗೃಹವನ್ನೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಅಲಂಕರಿಸಬೇಕೆಂಬ ವಿಧಾನವನ್ನು ನೋಡಿದೆವು. ಈ ಅಲಂಕಾರವು ಕಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಹಬ್ಬವಾಗಿದೆ. ಮನಸ್ಸನ್ನು ಹಸಿರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. ಶ್ರೀರಂಗಮಹಾಗುರುಗಳು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿರುವಂತೆ "ಈ ಸಿಂಗಾರವು ಕೇವಲ ಕಣ್ಣುಗಳ ಚೆಲುವು ಚಂದಗಳಲ್ಲಿ ಪರ್ಯವಸಾನವಾಗ ಬಾರದು. ಆತ್ಮದ ಆಹ್ಲಾದವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವ ದಿವ್ಯಭಾವಕ್ಕೆ ಒಯ್ಯುವ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಮತ್ತು ಕಲಾಕೃತಿಯ ಸೌಂದರ್ಯದಿಂದಲೂ ಶೋಭಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಈ ಅಲಂಕಾರಕ್ಕೆ ಮತ್ತೊಂದು "ಅಲಂ ಕಾರವನ್ನು" (ಸಾಕಷ್ಟ ಸಾಕು ಈ ಕೆಲಸ! ಎಂಬ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು) ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಅಂದು ಉನ್ನತವಾಗಿ ಹಾರಿಸಲ್ಪಡುವ ಧ್ವಜವು ಆತ್ಮಭಾವದ ಚಿಹ್ನೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರಬೇಕು. ಮಾಂಗಲ್ಯವೂ ಮನೋಹರವೂ ಆಗಿರಬೇಕು, ಭಗವಂತನು ಮಾಡಿದ ದೈತ್ಯನಿಗ್ರಹವೇ ಮುಂತಾದ ಮಹತ್ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನೆನಪಿಗೆ ತರುವ ಧರ್ಮದ ವೈಜಯಂತೀವಿಜಯಪತಾಕೆಯಾಗಿರಬೇಕು. "ಆ ಪತಾಕೆಯು ತನ್ನ ಸಂದೇಶಾಮೃತದ ಭಾವದಿಂದ ಭಗವಂತನ ಪರಮೋನ್ನತವಾದ ಪಾದಾರವಿಂದವನ್ನೇ ಮುಟ್ಟಬೇಕು" ಎಂಬ ಗುರುವಾಣಿಯನ್ನೂ ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಮರಿಸುತ್ತೇವೆ. ಧರ್ಮದ ಪತಾಕೆಯನ್ನು ಹಾರಿಸುವವನು ಧಾರ್ಮಿಕವಾದ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನೇ ಮಾಡುವವನಾಗಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವನು "ಧರ್ಮಧ್ವಜ" ನಾಗುತ್ತಾನೆ. ('ಧರ್ಮಧ್ವಜ' ಎಂದರೆ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೂ ತಾನು ಧರ್ಮಿಷ್ಠನೆಂದು ಆಡಂಬರಕ್ಕಾಗಿ ಧರ್ಮದ ಗುರುತುಗಳನ್ನು ಮೆರೆಯಿಸುವವನು.) "ನ ಲಿಂಗಂ ಧರ್ಮಕಾರಣಂ"(ಹೊರಗಿನ ಚಿಹ್ನೆಯಷ್ಟೇ

ಧಾರ್ಮಿಕತೆಯ ಲಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಕಾರಣವಾಗುವುದಿಲ್ಲ), ವಿಷಯವನ್ನರಿತೂ ಅದನ್ನಾಚರಿಸದಿರುವುದು ಮಹಾಪಾತಕ.

To be mistaken is a misfortune to be pitied. But to know the fact and not to conform to it is a mistake which heaven and earth condemn."

3) ಸಂಕಲ್ಪ: 'ವರ್ಷಪ್ರತಿಪತ್ತಿನ ವ್ರತವನ್ನು ತಾನು ಆಚರಿಸುತ್ತೇನೆ' ಎಂಬ ಸಂಕಲ್ಪವನ್ನು ಅಂದಿಗೆ ವಿಧಿಸಿರುವುದೂ ಅರ್ಥವತ್ತಾಗಿದೆ. ಈ ಸಂಕಲ್ಪದಲ್ಲಿ ಮೊದಲು "ಹರಿ: ಓಂ ತತ್ಸತ್" ಎಂದು ದೇಶಕಾಲಾತೀತನಾದ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅನಂತರ ತಾನು ಕರ್ಮಮಾಡುವ ದೇಶಕಾಲಗಳನ್ನೂ, ಕರ್ಮವಿಶೇಷವನ್ನೂ ಅದರ ಉದ್ದೇಶವನ್ನೂ ಸ್ಮೃತಿಗೆ ತಂದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಪರಮಾತ್ಮನು ದೇಶಕಾಲಾತೀತನಾಗಿದ್ದರೂ, ದೇಶಕಾಲಗಳು ಆತನ ಶರೀರಗಳೇ ಆಗಿವೆ-ಎಂಬ ತತ್ವವು ಸ್ಮೃತಿಪಥಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಆ ಶರೀರಗಳಲ್ಲಿನ ಭಾಗವಿಶೇಷಗಳ ಮಹಿಮೆಯೂ ನೆನಪಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ತಾನು ಆಚರಿಸುವ ಕರ್ಮದ ಗೊತ್ತುಗುರಿಗಳೂ ಸ್ಮೃತಿಪಥದಲ್ಲಿ ಬೇರೂರುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳೆಲ್ಲದರ ಅರಿವಿನಿಂದ ಮಾಡಿದ ಕರ್ಮವೇ ವೀರ್ಯವತ್ತಾಗುವುದು. "ಯದೇವ ವಿದ್ಯಯಾ ಕರೋತಿ, ತದೇವ ವೀರ್ಯವತ್ತರಂ ಭವತಿ" ಆ ಅರಿವಿಲ್ಲದೆ ಮಾಡಿದ ಕರ್ಮವು ಅಲ್ಪವೀರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ, ನಿಷ್ಫಲವಾಗಬಹುದು ಅಥವಾ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಅಪಾಯವನ್ನೂ ತರಬಹುದು. ಮರದಿಂದ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಬೀಳಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಮರದಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣು ಇರುವ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೂ ತನಗೂ ಇರುವ ದೂರ, ತಾನು ಬೀರುವ ಕಲ್ಲು ಅದನ್ನು ಮುಟ್ಟಬೇಕಾದ ವೇಗ, ಅವುಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕ ಶಕ್ತಿಪ್ರಯೋಗ ಇಷ್ಟರ ಅರಿವೂ ಇರಬೇಕು, ಹೀಗಿಲ್ಲದೆ ಕುರುಡನು ಸುಮ್ಮನೆ ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನೆಸೆಯುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅದು ಎಷ್ಟು ಅನರ್ಥಕರ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿವರಿಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

ಬೇರೆ ಯಾವ ಕಾಮನೆಯೂ ಇಲ್ಲದೆ "ಭಗವಂತನ ಪ್ರೀತಿಗಾಗಿ, ಅವನ ಊಳಿಗದ ರೂಪದಲ್ಲಿ" ಎಂಬ ಸಂಕಲ್ಪದಿಂದ ವ್ರತವನ್ನು ಆಚರಿಸುವುದು ಉತ್ತಮವೇ. ಭಗವಂತನ ಪ್ರೀತಿಗೆ ವಿರೋಧವಲ್ಲದ ಒಳ್ಳೆಯ ಕಾಮನೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಸಂಕಲ್ಪದಿಂದ ಅದನ್ನು ಆಚರಿಸಿದರೂ ಒಳ್ಳೆಯದೇ. ಅದರಿಂದ ಧರ್ಮಹಾನಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಲ್ಲದ ಕಾಮವು

ಪವಿತ್ರವಾದುದು, ಭಗವದ್ರೂಪವೇ ಆಗಿರುವುದು. “ಧರ್ಮಾವಿರುದ್ಧೋ ಭೂತೇಷು ಕಾಮೋಽಸ್ಮಿ ಭರತರ್ಷಭ” (ಗೀತಾ)

ಸಂಕಲ್ಪಮಾಡುವಾಗ ದರ್ಭೆ ಅಕ್ಷತೆ ಗಂಧಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ್ದರೆ ಅವುಗಳ ಸ್ಪರ್ಶದಿಂದ ವಿರುದ್ಧವಾದ ವಾಸನೆ (ಸಂಸ್ಕಾರ)ಗಳು ತಡೆಹಿಡಿಯಲ್ಪಡುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಧೈಯವು ಧಾರಾವಾಹಿಯಾಗಿ ಹರಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ.

4) ದೇವತಾಪೂಜೆ: ದೇವರ ಆರಾಧನೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದು ನಿತ್ಯಕರ್ಮ. ಆದರೆ ಈ ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿದಿನದ ಇಷ್ಟದೇವತಾ ಪೂಜೆಯೊಡನೆ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರ ಮತ್ತು ಅವರ ಶರೀರದೋಪಾದಿಯಲ್ಲಿರುವ ಕಾಲಪುರುಷನ ಆರಾಧನೆಯನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಹೇಳಿರುವುದೂ ಉಚಿತವಾಗಿದೆ. “ಸತ್ಯಯುಗದ ಸೃಷ್ಟಿಯು ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ದಿವಸ ಇದು - ಎಂಬ ಮಾತಿನ ತಾತ್ವಿಕವಾದ ಅರ್ಥಾನುಸಂಧಾನದೊಡನೆ ಈ ಹಬ್ಬವನ್ನಾಚರಿಸುತ್ತೇವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತನಾದ ಆದಿಪಿತಾಮಹನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅಂದು ಭಗವಂತನನ್ನು ಪೂಜಿಸುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಅನುಗುಣವಾಗಿದೆ. ಸಂವತ್ಸರವು ಕಾಲಮಾನದ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ರೂಪ, ಆದುದರಿಂದ ಅದರ ಪ್ರಾರಂಭದ ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಕಾಲಪುರುಷನನ್ನು ಪೂಜಿಸುವುದೂ ಅಷ್ಟೇ ಉಚಿತವಾಗಿದೆ. ಪ್ರಜಾಪತಿಯನ್ನೂ ಕಾಲಪುರುಷನನ್ನೂ ಒಟ್ಟಿಗೇ ಪೂಜಿಸುವುದೂ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಕಾಲಪುರುಷನು ಪ್ರಜಾಪತಿಯ ವಿಸ್ತಾರ, ವಿಭೂತಿ ಮತ್ತು ಅವನ ರೂಪಾಂತರವೇ ಆಗಿದ್ದಾನೆ. ಕಾಲರೂಪಿಯೆಂದೇ ಭಾವಿಸಿ ಪ್ರಜಾಪತಿಯನ್ನು ಪೂಜಿಸುವ ಪದ್ಧತಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಚಿರಪುರಾತನವಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ “ಸಂವತ್ಸರವು ಪ್ರಜಾಪತಿಯ ಪ್ರತಿಮೆ. ಪ್ರಜಾಪತಿಯು ಸಂವತ್ಸರವೇ ಆಗಿದ್ದಾನೆ” ಎಂದು ವೇದಗಳು ಉದ್‌ಘೋಷಿಸುತ್ತವೆ.

“ಸಂವತ್ಸರಸ್ಯ ಪುತಿಮಾ ಯಾಂ ತ್ವಾಂ ರಾತ್ಯುಪಾಸ್ಮಹೇ |

ತಾ ನ ಆಯುಷ್ಯತೀ ಪ್ರಜಾ ರಾಯಸೋಷೇಮ ಸಂಸೃಜಃ” (ಅಥರ್ವ 3-9-10)

ಸ ಐಕ್ಷತ ಪ್ರಜಾಪತಿಃ ಇಮಾಂ ವಾತ್ಸನಃ ಪುತಿಮಾಂ

ಅಸ್ಯಕ್ಷೀಯತ ಸಂವತ್ಸರಮಿತಿ, ತಸ್ಮಾದಾಹುಃ ಪ್ರಜಾಪತಿಃ

ಸಂವತ್ಸರ ಇತಿ (ಶತ, 11-1-61)

ಸ್ವಯಂಭುಃ ಪ್ರಜಾಪತಿಃ ಸಂವತ್ಸರ ಇತಿ ಸಂವತ್ಸರಃ

ಅಸಾವಾಧಿತ್ಯೋ ಯ ಏಷ ಪುರುಷಃ”

(ತೈ.ಉ. 4-29-14)

ಹೀಗೆ ಪ್ರಜಾಪತಿಯನ್ನೂ ಅವನ ವಿಭೂತಿಯನ್ನೂ ಆರಾಧಿಸಿ. “ಓ ಭಗವಂತ! ನಿನ್ನ ದೇಹವಾಗಿರುವ ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿರುವ ಪರ್ವಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಅರಿತು ಅವುಗಳನ್ನು ಧರ್ಮಾರ್ಥಕಾಮಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ಕಾಲವನ್ನೇ ದಾಟಿಬಿಡುವ ಮಹೋದ್ಯಮಕ್ಕೂ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸು” ಎಂದು ಅವನಲ್ಲಿ ಬೇಡಿಕೆ ಸಲ್ಲಿಸುವುದು ಉಚಿತವಾಗಿದೆ. “ಈ ಬಿಂದುವಿಗೆ ಹಿಂದೆ ಕಾಲದ ಗಣತಿಯಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿಂದಲೇ ಅದರ ಲೆಕ್ಕವು ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. (ಈ ದಿನವೇ ಪ್ರಜಾಪತಿಯು ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳ ಸಭೆಯನ್ನು ಕರೆದು ಅವರಿಗೆ ಗ್ರಹ ಋತುಮಾಸ ಇವುಗಳನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದನು. ಅಂದಿನಿಂದ ಪೂರ್ವಿಕರು ತಂದಿರುವ ಧರ್ಮವನ್ನು ನಾವು ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ-“ತತಃಪ್ರಭೃತಿ ಪೂರ್ವತರೈಃ ಯೋ ಧರ್ಮಃ ಪೂರ್ವೈಃ ಕೃತಃ ಅದ್ಯಾಪಿ ರೂಢಃ ಸುತರಾಂ ಸ ಕರ್ತವ್ಯಃ ಪ್ರಯತ್ನತಃ”-ವ್ರತಾರ್ಕ, ಸಂವತ್ಸರಪ್ರತಿಪದಾಪ್ರಕರಣ). ಹೀಗೆ ಸಂಭಾವಿತ ವಾಗಿರುವ ಸಮಯವಿಶೇಷದಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯು ಅತ್ಯಂತ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಬೇರೆ ವಿವರಿಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

5) ಹೋಮ: ದೇವರ ಆರಾಧನೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಅನಂತರ ತನ್ನ ವೈಭವಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಪ್ರತಿಮೆ, ತೀರ್ಥ, ಅಗ್ನಿ ಇವುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ದೇವರನ್ನು ಆವಾಹನಮಾಡಿ ಪೂಜೆಮಾಡುವುದೂ ಆ ಅಂತರಂಗಪೂಜೆಯ ವಿಸ್ತಾರವೇ ಆಗಿದೆ.

“ಸ್ಥಂಧಿಲೇ ಪುತಿಮಾಯಾಂ ವಾ ವಹ್ನಿ ವಾ ಹೃದಯೇಽಪಿ ವಾ”

(ಸ್ತುತಿ ಸಂ. I-198)

ಭಗವನ್ ಪುಂಡರೀಕಾಕ್ಷ ಹೃದ್ಯಾಗಂ ತು ಮಯಾ ಕೃತಂ |

ಆತ್ಮಸಾತ್ಕಾರು ದೇವೇಶ ಬಾಹ್ಯೇ ತ್ವಾಂ ಸಮ್ಯಗರ್ಚಯೇ ||

(ಸಾತ್ವತ ಆರಾಧನಕಲ್ಪ)

ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಅಗ್ನಿಯು ಭಗವಂತನ ಬಾಹ್ಯಪೂಜೆಗೆ ಒಂದು ಅತ್ಯಂತ ಉತ್ತಮವಾದ ಮಾಧ್ಯಮ. ಏಕೆಂದರೆ ಅದು ಅವನ ತೇಜೋರೂಪವಾದ ಒಂದು ದೇಹ, ಪ್ರಕಾಶಸ್ವರೂಪ, ಶಕ್ತಿಸ್ವರೂಪ. ಅವನ ಪ್ರತೀಕ, ಪ್ರತಿಮೆ, ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಎಲ್ಲವೂ ಆಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಭಗವಂತನನ್ನು ಆವಾಹನಮಾಡಬೇಕು. ಆಜ್ಞೆ, ಚಿರು ಮುಂತಾದುವುಗಳನ್ನು ಅದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಪಿಸಿ ಅದರ ಮೂಲಕ ಯಜ್ಞರೂಪಿಯಾದ ಭಗವಂತನನ್ನು ಆರಾಧಿಸಬೇಕು.

“ಅಗ್ನಿ ಸಮಿದ್ಧಾರ್ಚಿಷಿ ಸಪ್ತತನ್ಮೋರಾತಸ್ಥಿವಾನ್ಮಂತ್ರಮಯಂ ಶರೀರಂ.” (ಸಮಿತ್ತಿನಿಂದ ಜ್ವಲಿಸುತ್ತಿರುವ ಯಜ್ಞದ ಅಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಮಯವಾದ ಶರೀರವನ್ನು ನೀನು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತೀಯೆ, ಓ ಭಗವಂತ). “ಅಗ್ನಿ ಕ್ರಿಯಾವತಾಂ ದೇವಃ” (ಹೋಮಕರ್ಮವನ್ನು ಆಚರಿಸುವವರಿಗೆ ದೇವರು ಅಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಾನೆ) ದೇವರ ಧ್ಯಾನವು ಅಂತರ್ಯೋಗ, ಹೋಮರೂಪವಾದ ಬಹಿಯೋಗವೂ ಅದರೊಡನೆ ಸೇರಿದರೆ ವಿಶೇಷವಾದ ಅಗ್ನಿಕೆಯ ಯೋಗವೇ ಅದು. “ಅಂತರ್ಯೋಗಂ ಬಹಿಯೋಗಂ ಯೋ ಜಾನಾತಿ ವಿಶೇಷತಃ | ತ್ವಯಾ ಮಯಾಪ್ಯಸೌ ವಂದ್ಯಃ ಶೇಷೈರ್ವಂದ್ಯಸ್ತು ಕಿಂ ಪುನಃ” || (ಘೇರಂಡಸಂಹಿತಾ).

ಯುಗಾದಿಯ ಹಬ್ಬದಲ್ಲಿ ದೇವರ ಪೂಜೆಗೆ, ಮಾಧ್ಯಮವಾಗುವ ಅಗ್ನಿಯನ್ನು ‘ಯವಿಷ್ಯ’ ಎಂದು ಹೆಸರಿಸಿರುವುದೂ ಅತ್ಯಂತ ಯುಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ‘ಯವಿಷ್ಯ’ (ಅತಿಶಾಯನೇ ತಮಬಿಷ್ಣುನೌ.) ಎಂದರೆ ಅತ್ಯಂತ ಕಿರಿಯವನು. ಸೃಷ್ಟಿಯ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿಯು ಅತ್ಯಂತಸೂಕ್ಷ್ಮವೆಂದು ಉಪಾಸನೆ ಮಾಡಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಅದರ ಪ್ರತಿಮೆಯಾಗಿರುವ ಅಗ್ನಿಗೂ ‘ಅತ್ಯಂತ ಕಿರಿಯವನು’ ಎಂಬರ್ಥದ ಪದವೇ ಅನ್ವರ್ಥವಾದುದು. ಅನಂತರ ವಿಕಾಸಗೊಂಡಾಗ ಪರಮಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅವನು ‘ಜ್ಯೇಷ್ಠ’ನೆಂಬ ಅಗ್ನಿಯಾಗಬೇಕು.

6) ಪಂಚಾಂಗಶ್ರವಣ: ತಿಥಿ, ವಾರ, ನಕ್ಷತ್ರ, ಯೋಗ, ಕರಣ, ಇವುಗಳು ಕಾಲಕೋಶದ ಪಂಚಾಂಗಗಳು. ಇವುಗಳ ಜ್ಞಾನದೊಡನೆಯೇ ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಲಪುರುಷನನ್ನು ಆರಾಧಿಸಿ ಅವನ ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಪಡೆದ ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ಶ್ರವಣಮಾಡಿ, ಅದರಿಂದ ವರ್ಷದ ಆದಿಮಂಗಲವನ್ನಾಚರಿಸುವುದೂ ಪ್ರಭಾವಕಾರಿಯಾದ ವಿಧಿಯೇ ಆಗಿದೆ. ಆ ದಿವಸದ ಪಂಚಾಂಗವನ್ನು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಇಡೀ ಸಂವತ್ಸರದ ಗ್ರಹ, ನಕ್ಷತ್ರ ಮುಂತಾದುವುಗಳ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಯೋಗವನ್ನು ಕೇಳಿ ತಿಳಿದರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ವರ್ಷದ ಕಾರ್ಯಭಾರಕ್ಕೆ ಯೋಜನೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ವಿವೇಕಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಪಂಚಾಂಗಶ್ರವಣ ಮಾಡಿಸುವ ದೈವಜ್ಞನಿಗೆ ಕೃತಜ್ಞತೆಯಿಂದ ಯಥೋಚಿತವಾಗಿ ಸಂಭಾವನೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದೂ ಈ ಪೂಜೆಯ ಸಾದ್ಗುಣ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ.

7) ದಾನ: ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪರ್ವದಲ್ಲಿಯೂ ಯಥಾಶಕ್ತಿಯಾಗಿ

ದಾನಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಪುಣ್ಯಕರ. “ಈ ಯುಗಾದಿಯ ಪರ್ವದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಅನ್ನದಾನ ಮುಂತಾದುವುಗಳ ಜೊತೆಗೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ದಾನಮಾಡಲು ಹೇಳಿರುವುದು ಪಂಚಾಂಗವನ್ನು, ಜಲಪಾತ್ರೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ವಸ್ತ್ರಭೂಷಣಗಳನ್ನು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಪಂಚಾಂಗದಾನವು ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ ಪಂಚಾಂಗಶ್ರವಣ ಪೂಜಾಕರ್ಮದ ಒಂದು ಅಂಗವೇ ಆಗಿದೆ. ಅದು ಉಷ್ಣಕಾಲದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅಂದು ನೀರಿನ ಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ದಾನಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಆದಿನ ಮೊದಲುಗೊಂಡು ಬೇಸಿಗೆ ಮುಗಿಯುವವರೆಗೂ ಅರವಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿ ಅಲ್ಲಿ ಸಿಹಿನೀರು, ಮಜ್ಜೆಗೆ, ಪಾನಕ ಮುಂತಾದುವುಗಳನ್ನು ದಾನ ಮಾಡುವುದು ಕಾಲಕ್ಕೆ ಉಚಿತವಾಗಿರುವ ದಾನಧರ್ಮದ ಪದ್ಧತಿಯೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವೇ ಆಗಿದೆ.

ವಸ್ತ್ರಭೂಷಣಗಳನ್ನು ದಾನಮಾಡುವಾಗ “ಇಂದ್ರನು ವಸುಭೂಪತಿಗೆ ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದ ದಾನ” ಎಂಬ ಭಾವ ಇರಬೇಕು. ದೇವತಾತಾದಾತ್ಮ್ಯ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ದಾನಮಾಡಬೇಕು. ದಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವವನು ಭಾವವೂ ಅಂತೆಯೇ ದೇವತಾಮಯವಾಗಿರಬೇಕು.

“ವಿಷ್ಣುರ್ಧಾತಾ ವಿಷ್ಣುರ್ಧವ್ಯಂ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಣಾಮಿ ವೈ ವದೇತ್ (ಅಗ್ನಿ ಪು. 289-50) (ದಾನ ಮಾಡುವವನು ವಿಷ್ಣು, ದ್ರವ್ಯವೂ ಆ ಭಗವಂತನೇ. ಆ ಭಾವದಿಂದ ಅದನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತೇನೆ). ಹೀಗೆ ದಾನ-ಪ್ರತಿಗ್ರಹಗಳು ದಾನಮಾಡಿದವನಿಗೂ ಪುಣ್ಯಪುರುಷಾರ್ಥ, ತೆಗೆದುಕೊಂಡವನಿಗೂ ಪ್ರತಿಗ್ರಹದೋಷ ಅಂಟುವುದಿಲ್ಲ.

7) ವಿಶೇಷನೈವೇದ್ಯ: ಯುಗಾದಿಯ ದಿವಸ ದೇವರ ಆರೋಗಣೆಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿ ಸೇವಿಸಬೇಕಾದ ವಿಶೇಷವಾದ ನೈವೇದ್ಯವು ಬೇವು, ಹೂವಿನೊಡನೆ ಕೂಡಿದ ಚಿಗುರುಬೇವು. ಹಬ್ಬವು ಸಿಹಿ ಸಂತೋಷಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾದ ದಿವಸ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖಹಬ್ಬವಾಗಿರುವ ಈ ದಿವಸದಲ್ಲಿ “ಯುಗಾದಿಯ ಸ್ವೇಷಲ್” ಆಗಿ ಈ ಕಹಿಯ ಪದಾರ್ಥವನ್ನು ಏಕೆ ವಿಧಿಸಿದರು? ಉಳಿದ ಹಬ್ಬಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಹಿಯನ್ನು ತಿಂದು ಜಡ್ಡಾಗಿರುವ ನಾಲಿಗೆಗೆ ರಸದ ಬದಲಾವಣೆಗಾಗಿ ಈ ಕಹಿ ಪದಾರ್ಥವನ್ನು ತಂದರೇ? ಎಂದರೆ, ನಾಲಿಗೆಯ ಸಂತ್ಯಸ್ತಿಯೇ ಜೀವನ ಮಹಾಧ್ಯೇಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು-ಎಂದು ಭಾವಿಸುವವರಿಗೆ ಇಂತಹ ಕಾರಣಗಳೇ ತೋರಬಹುದು. ಆದರೆ ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ನೋಡಿದಾಗ,

ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ನೈವೇದ್ಯವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಧಿಭೌತಿಕ, ಆಧಿದೈವಿಕ ಮತ್ತು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕವಾದ ಮಹಾಪ್ರಯೋಜನಗಳು ಉಂಟೆಂಬುದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ.

ಬೇವು ಅಸ್ಥಿಗತವಾದ ರೋಗವನ್ನೂ ವಿಷದ ಸೋಂಕನ್ನೂ ನಿವಾರಿಸುವ ಮಹಾಷಧಿ. “ಶತಾಯುರ್ವಜ್ರದೇಹಾಯ” ಎಂಬ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುತ್ತಾ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಸೇವನೆಮಾಡಿದರೆ ಮನಶ್ಚಕ್ಷುರೂ ಔಷಧಿಯ ಶಕ್ತಿಯೊಡನೆ ಸೇರಿ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಫಲಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುವುದು. ಅದನ್ನು ಬೆಲ್ಲದೊಡನೆ ಸೇರಿಸಿ ಕುಟ್ಟಿದ ಕಲ್ಮವನ್ನು ಸೇವಿಸುವ ಪದ್ಧತಿಯೂ ಇದೆ. ಇದೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಯೋಗವೇ. ಏಕೆಂದರೆ ಕಹಿಯಾಗಿರುವ ಬೇವಿನ ಎಲೆಯಲ್ಲಿ ವಾತದ ದೋಷವಿದೆ. “ಕಟುತಿಕ್ತಕಷಾಯಾ ವಾತಂ ಜನಯನ್ತಿ” (ಚರಕ, 1-7), ಆದರೆ ಸಿಹಿಯಾದ ಬೆಲ್ಲದೊಡನೆ ಅದು ಸೇರಿದರೆ ಆ ದೋಷವು ಶಮನಹೊಂದುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಮಧುರಾಮ್ಲಲವಣಾಶ್ವೇನಂ ಶಮಯನ್ತಿ” (ಚರಕ 17) ಬೆಲ್ಲದಲ್ಲಿರುವ ಸಿಹಿಯು ಬೇವಿನ ಕಹಿಯನ್ನು ಕಡಿಮೆಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಸೇವಿಸಲು ಸುಲಭಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಆನುಷಂಗಿಕವಾದ ಫಲ.

ಬೇವು ಬೆಲ್ಲಗಳ ಯೋಗವು ದೇಹಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಮೇಲ್ಕಂಡ ಗುಣವನ್ನು ತರುವಂತೆಯೇ ಭಾವನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಾಗಲೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಜೀವನದ ಕಹಿಸಿಹಿಗಳನ್ನು ಸಮನಾಗಿ ಭಾವಿಸಿ ಜೀವನವನ್ನು ನಡೆಸುವ ಧೀರಯೋಗಿಯ ಆದರ್ಶವನ್ನು ನೆನಪಿಗೆ ತರುತ್ತದೆ. (ಸುಖದುಃಖೇ ಸಮೇ ಕೃತ್ವಾ ಲಾಭಾಲಾಭೌ ಜಯಾಜಯೌ” (ಗೀತಾ 2-38). ಯೋಗಿಗೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಜೀವನಯಾತ್ರೆ ನಡೆಸಬೇಕಾದ ಸಾಮಾನ್ಯಜನರಿಗೂ ಈ ಪಾಠವು ಅತ್ಯಂತ ಆವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಸೇವಿಸುವ ಆ ಒಂದು ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೇ ಆ ಇಡೀ ಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಇಡೀ ಜೀವನದಲ್ಲೂ ಅಂತಹ ಸಮಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಂದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅದು ಸ್ಫೂರ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.

“ಜೀವನವೆಲ್ಲಾ ಬೇವು ಬೆಲ್ಲ
ಅರಿತು ಬಾಳುವನೆ ಕಲಿಗಳ ಮಲ್ಲ”

ಬೇವಿನ ಜೊತೆಗೆ ಕಲ್ಲುಸಕ್ಕರೆಯನ್ನೂ ಸೇರಿಸುವುದುಂಟು. ಸಕ್ಕರೆಯ ಸಿಹಿಯಿಂದ ವಾತಪರಿಹಾರವಾದರೂ ಆ ಸಿಹಿಯು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಶ್ಲೇಷ್ಮವನ್ನು

ವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಶಮನಮಾಡಲು ಖಾರವಾದ ಮೆಣಸನ್ನು ಸೇರಿಸುವುದುಂಟು. ಈ ಯೋಗವು ತ್ರಿದೋಷಗಳನ್ನೂ ಪರಿಹರಿಸಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸರ್ವರೋಗ ನಿವಾರಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಕ್ಕರೆಯ ಬದಲಿಗೆ ಉಪ್ಪನ್ನೂ ಸೇರಿಸುವುದುಂಟು. ಉಪ್ಪು ವಾತನಾಶಕವಾಗಿದ್ದರೂ ಕಫವನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಮೆಣಸಿನಿಂದ ಆ ಕಫವು ಪರಿಹಾರವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರೊಡನೆ ಜೀರಿಗೆ ಮತ್ತು ಓಮಕ್ಕಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸುವುದರಿಂದ ಉಷ್ಣಪಿತ್ತಗಳ ನಿವಾರಣೆ, ಪ್ರವೃತ್ತಿನಿವಾರಣೆ ಮುಂತಾದ ಗುಣಗಳೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಸೇರುತ್ತವೆ. ಇವೆಲ್ಲಾ ಭೌತಿಕ ಉಪಯೋಗಗಳೇ.

ಆದರೆ ಈ ದಿವಸದಲ್ಲಿ ದೇವರ ನೈವೇದ್ಯಕ್ಕೆ ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿ ಬೇವಿನ ಚಿಗುರೆಯ ಕಲ್ಮವನ್ನು ಹೇಳಿರುವುದಕ್ಕೆ ದೈವಿಕವಾದ ವಿಶೇಷಕಾರಣ ಇದೆಯೆಂಬುದನ್ನೂ ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಈ ಕಲ್ಮವು ಯುಗಾದಿಹಬ್ಬದ ಪ್ರಧಾನದೇವತೆಗೆ ಪ್ರಿಯವಾದ ನೈವೇದ್ಯವಾಗಿದೆ. ಗಣೇಶನಿಗೆ ಮೋದಕವೂ ಹಯಗ್ರೀವದೇವನಿಗೆ ಚಣಕದ ಭಕ್ಷಣವೂ ಯಾವ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಪ್ರಿಯವಾಗಿದೆಯೋ, ಅದೇ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಬೇವಿನ ಚಿಗುರೆಯ ಕಲ್ಮವು ಯುಗಾದಿಯ ದೇವತೆಯಾದ ಪ್ರಜಾಪತಿ ಕಾಲಪುರುಷನಿಗೆ ಅತಿಪ್ರಿಯವಾಗಿದೆ. ಆ ದೇವನು ಅದನ್ನು ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರಿ ಭಕ್ಷಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅವನ ನಾಲಿಗೆಗೆ ಅದನ್ನು ತಿನ್ನುವ ಚಾಪಲ್ಯ-ಎಂಬ ಸ್ಥೂಲವಾದ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ದೇವರಿಗೆ ಅರಿಕೆಮಾಡಿದ ಪ್ರಸಾದದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಆ ಪದಾರ್ಥವನ್ನು ಅಂದು ಸೇವಿಸಿದರೆ, ಆ ದೇವತೆಯ ಸುಪ್ರಸನ್ನತೆ-ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾದ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಒಳಗಿನ ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಕಾಸಗೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ-ಎಂಬ ತಾತ್ವಿಕವಾದ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಬೇಕು.

ಹೀಗೆ ಯುಗಾದಿಪರ್ವಕ್ಕೆ ಜ್ಞಾನಿಗಳು ವಿಧಿಸಿರುವ ದ್ರವ್ಯಕರ್ಮಗಳೆಲ್ಲವೂ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಿವೆ; ಔಚಿತ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿವೆ. ಜೀವನದ ಎಲ್ಲ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನೂ ವ್ಯಾಪಿಸಿ, ಪುಣ್ಯ ಪುರುಷಾರ್ಥ ಪರಮಾರ್ಥಗಳನ್ನು, ಅರಿತು ಆಚರಿಸುವ ಉಪಾಸಕನಿಗೆ ತಂದುಕೊಡುತ್ತವೆ-ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಮನಗಾಣುತ್ತೇವೆ.

ಕೆಲವು ಪ್ರಮುಖ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸಮಾಧಾನ, ಉಪಸಂಹಾರ

ಈ ಯುಗಾದಿ ಮಹಾಪರ್ವದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತಲೆದೋರುವ ಕೆಲವು

ಮುಖ್ಯವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟು, ಈ ಹಬ್ಬದ ವಿಷಯವಾದ ವಿವೇಚನೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಉಪಸಂಹಾರಮಾಡಲಾಗುವುದು.

ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಹಬ್ಬವನ್ನು ಆಚರಿಸುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿವೆ. ಉಳಿದವು ಅದರ ದ್ರವ್ಯ ಮತ್ತು ವಿಧಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತವು. ಇವೆಲ್ಲವೂ ವೈಚಾರಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಸಮಾಧಾನವನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತವೆ.

A (1) ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯದು ಅದರ ಸೌರಮಾನ-ಚಾಂದ್ರಮಾನ ಆಚರಣೆಗಳ ವಿಷಯವಾದುದು. ಇದು ಯುಗಾದಿಗೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ವಿಧಿಪೂರ್ವಕವಾದ ಎಲ್ಲ ಕರ್ಮಗಳಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುವುದರಿಂದ ಈ ಪ್ರಕರಣದ ವಿಚಾರಣೆ ಅತ್ಯಂತಮುಖ್ಯವಾದುದು.

ಸೌರಮಾನ ಎಂಬುದು ಸೂರ್ಯನನ್ನು ಆಧರಿಸುವ ಕಾಲದ ಗಣತಿ. ಸೂರ್ಯನು ರಾಶಿಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ಒಂದರಿಂದ ಮತ್ತೊಂದಕ್ಕೆ ಹೆಜ್ಜೆಹಾಕುವಂತೆ (ಸಂಕ್ರಮಣಮಾಡುವಂತೆ) ಸಂಭಾವಿತವಾಗಿರುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸಂಕ್ರಮಣ ಅಥವಾ ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಎಂದು ಹೆಸರು. ಒಂದು ಸಂಕ್ರಾಂತಿಯಿಂದ ಅದರ ಅನಂತರದ ಸಂಕ್ರಾಂತಿಯವರೆಗೆ ಒಂದು ಮಾಸ. ಅಂತಹ ಹನ್ನೆರಡು ಮಾಸಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಸಂವತ್ಸರ. ಅದರಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು 365 ದಿನಗಳು.

ಚಾಂದ್ರಮಾನವು ಚಂದ್ರನ ಗತಿಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿರುವ ಕಾಲದ ಗಣತಿ. ಅವನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮರೆಯಾಗುವ ದಿನ ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ. ಒಂದು ಅಮಾವಾಸ್ಯೆಯಿಂದ ಅದರ ಅನಂತರದ ಅಮಾವಾಸ್ಯೆಯವರೆಗೆ ಒಂದು ಮಾಸ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ 12 ಮಾಸಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಸಂವತ್ಸರ. ಆದರೆ ಕೆಲವು ಸಂವತ್ಸರಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು “ಅಧಿಕಮಾಸವನ್ನು” ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತಾರೆ.

ದರ್ಶಾದೃಶಸ್ತು ಚಾಂದ್ರಃ ಸ್ಯಾತ್ ತ್ರಿಂಶಾಹಶ್ಚೈವ ಸಾವನಃ |

ಮಾಸಃ ಸೌರಸ್ತು ಸಂಕ್ರಾಂತೀಃ ನಾಕ್ಷತ್ರೋ ಭಾನುವರ್ತನಾತ್ |

(ಅಗ್ನಿ ಪು. 173-30. ಚಾಂದ್ರಮಾನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಶುಕ್ಲಪ್ರಥಮೆಯಿಂದ ಅನಂತರದ ಅಮಾವಾಸ್ಯೆಯವರೆಗಿನ ಕಾಲವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಅದನ್ನು ಅಮಾಂತಮಾಸವೆಂದೂ, ಕೃಷ್ಣಪ್ರಥಮೆಯಿಂದ ಪೂರ್ಣಮೆಯವರೆಗಿನ ಕಾಲವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಅದನ್ನು ಪೂರ್ಣಮಾಂತಮಾಸವೆಂದೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ‘ಸಾವನ’ ಎಂಬುದು ಸವನಕ್ಕೆ ಅಂದರೆ ಯಜ್ಞಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಮಾಸಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ 30 ದಿವಸಗಳು. ವರ್ಷಕ್ಕೆ 360 ದಿನಗಳು.

ನಾಕ್ಷತ್ರ ಮತ್ತು ಬಾರ್ಹಸ್ಪತ್ಯಮಾನಗಳು ಜ್ಯೋತಿಶಾಸ್ತ್ರದ ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತವೆ.)

ಸೌರಮಾನವು ತಮಿಳುನಾಡು, ದಕ್ಷಿಣಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ, ಬಂಗಾಳ, ಪಂಜಾಬು, ನೇಪಾಳ ಮುಂತಾದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ದೇಶಾಚಾರವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಆಂಧ್ರ, ಕರ್ಣಾಟಕ ಮುಂತಾದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಚಾಂದ್ರಮಾನವು ದೇಶಾಚಾರವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿದೆ.

ಇವೆರಡೂ ಪದ್ಧತಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾದುದು? ಒಂದು ಪಕ್ಷ ಎರಡೂ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿದ್ದರೂ ಅವೆರಡರಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಶಸ್ತವಾದುದು? ಯುಗಾದಿಗೆ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದನ್ನು ಬಳಸುವುದು ಉತ್ತಮ? ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಸಹಜವಾಗಿ ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳಿಗೆ ನಮ್ಮ ಉತ್ತರ ಹೀಗಿದೆ:

ಇವೆರಡೂ ಮಾನಗಳೂ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಎರಡೂ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾದುವುಗಳೇ. ಎರಡು ಮಾನಗಳನ್ನೂ ಇಡೀ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಸೌರಮಾನದ ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಮತ್ತು ಚಾಂದ್ರಮಾನದ ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ ಇವೆರಡನ್ನೂ ಆರ್ಯಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಸೇರಿದ ಎಲ್ಲ ಜನರೂ ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಯಾವ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಮಾನವು ದೇಶಾಚಾರವಾಗಿದೆಯೋ ಆ ಪ್ರಾಂತದವರು ಅದನ್ನೇ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕರ್ಮಾಚರಣೆಗೆ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು ಉತ್ತಮ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಅದು ಪ್ರಾಂತೀಯ ರೂಢಿಯಾಗಿರುವುದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. ಅದು ಅಲ್ಲಿ ರೂಢಿಗೆ ಬರಲು ಕಾರಣ ಅಲ್ಲಿಯ ವಾತಾವರಣ, ಅಕ್ಷಾಂಶ-ರೇಖಾಂಶ ಮತ್ತು ಆಹಾರ ವಿಹಾರಗಳು ಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದ ಉಂಟಾಗಿರುವ ಒಳ-ಹೊರ ಪ್ರಕೃತಿ. ಅವುಗಳಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿರುವ ಜನರಿಗೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಮಾನದಿಂದ ಸಿದ್ಧವಾಗುವ ದಿನದಲ್ಲಿ ಕರ್ಮವನ್ನು ಆಚರಿಸಿದರೆ ವಿಶೇಷವಾದ ಪರಿಣಾಮ ಉಂಟಾಗುವುದು. ಇದು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಪರೀಕ್ಷೆಮಾಡುವವರಿಗೆ ತಿಳಿದು ಬರುವ ವಿಷಯ.

ಜನರು ದೇಶದ ಒಂದು ಪ್ರಾಂತದಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರಾಂತಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷಕಾಲ ಅಲ್ಲಿದ್ದು ನೆಲೆಗೊಂಡರೆ ಅಲ್ಲಿ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿರುವ ಮಾನವನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸಬೇಕೆಂಬುದು ಸಾಮಾನ್ಯ ನಿಯಮ. ಆದರೆ ದೇವತೆಗಳ

ಉಪಾಸನೆ ಮತ್ತು ಕರ್ಮಗಳ ಸ್ವರೂಪಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಕೆಲವು ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶಾಸ್ತ್ರಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕರ್ಮಗಳಿಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮಾನಗಳು ಪ್ರಶಸ್ತವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತವೆ. ವ್ರತಗಳಿಗೆ ಚಾಂದ್ರಮಾನವು ಪ್ರಶಸ್ತ, ಸ್ನಾತಕರ್ಮಗಳಿಗೆ, ವಿವಾಹಾದಿಗಳಿಗೆ, ಸೌರಮಾನವು ಶ್ರೇಷ್ಠ. ಯಜ್ಞಕಾರ್ಯಗಳಿಗೂ ಸಂಬಳ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೂ ಸಾವನಮಾಸವು ಪ್ರಶಸ್ತ. ಅಭಿಷೇಕಕ್ಕೆ ನಾಕ್ಷತ್ರಮಾನವು ಉತ್ತಮ-ಎಂಬ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡುತ್ತೇವೆ. “ವ್ರತೇ ಚಾಂದ್ರಮಸಂ ಶಸ್ತಂ” “ಸೌರಂ ಸ್ನಾತೇಷ್ಟನಿಂದಿತಂ” “ವಿವಾಹಾದೌ ಸ್ವತಃ ಸೌರಃ ಯಜ್ಞಾದೌ ಸಾವನಃ ಸ್ವತಃ | ಅಭಿಷೇಕೇ ತು ನಾಕ್ಷತ್ರಂ ಸಾವನಂ ವೇತನಾದಿಷು”

(ಸ್ತೃ. ಚಂ.5)

ಪಿತೃಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಚಾಂದ್ರಮಾನವನ್ನು ಬಳಸುವ ಪದ್ಧತಿಯೂ ಇದೆ. ಸೌರಮಾನವನ್ನು ಬಳಸುವ ರೂಢಿಯೂ ಇದೆ. ಎರಡು ಮಾನಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಶಾಸ್ತ್ರವಾಕ್ಯಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

“ಅಬ್ಜಿಕೇ ಪಿತೃಕಾರ್ಯೇ ಚ ಚಾಂದ್ರೋ ಮಾಸಃ ಪ್ರಶಸ್ತತೇ |

(ಅಗ್ನಿ 173-3)

“ಪಿತ್ಯೇ ಚಾಂದ್ರಮಸಂ ಶಸ್ತಂ” “ವ್ರತೇ ಚಾಂದ್ರಮಸಂ ಶಸ್ತಂ ನ

ಶಾಧೇಷು ಕದಾಚನ || (ಸ್ತೃ. ಸಂ. 5)

“ಶ್ರಾದ್ಧವೇ ಮುಂತಾದ ಪಿತೃಕರ್ಮಗಳಿಗೆ ಪಿತೃಯಾನಮಾರ್ಗವನ್ನು (ಚಂದ್ರನ ದಾರಿಯನ್ನು) ಸೂಚಿಸುವ ಚಾಂದ್ರಮಾನವು ಪ್ರಶಸ್ತವಾದುದು. ದೇವತಾಪೂಜೆಯು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ನಡೆಯುವ ವಿವಾಹವೇ ಮುಂತಾದ ಕರ್ಮಗಳಿಗೆ ದೇವಯಾನಮಾರ್ಗವನ್ನು (ಸೂರ್ಯನ ದಾರಿಯನ್ನು) ಸೂಚಿಸುವ ಸೌರಮಾನವು ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದುದು” ಎಂದು ಮಹಾಗುರುಗಳು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದ್ದ ಯುಕ್ತಿಯುಕ್ತವಾದ ಮಾತನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸ್ಮರಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಯುಗಾದಿಯಲ್ಲಿ ದೇವತೆಗಳ ಪೂಜೆ ಮತ್ತು ಪಿತೃದೇವತೆಗಳ ಪೂಜೆ ಎರಡೂ ನಡೆಯುವುದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಎರಡೂ ಮಾನಗಳೂ ಪ್ರಶಸ್ತವಾಗಿವೆ.

2) ಈಗ ಸೌರಮಾನ ಮತ್ತು ಚಾಂದ್ರಮಾನ ಯುಗಾದಿಗಳೆರಡೂ ವಸಂತ ಋತುವಿನಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿವೆ. ಆದರೆ ಹಿಂದೆ ಬೇರೆ ಕೆಲವು ಋತುಗಳಲ್ಲಿ

ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ವರ್ಷಾರಂಭದ ಹಬ್ಬವು ಆಚರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿತ್ತು ಎಂದು ಊಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಕಾರಣಗಳಿವೆ.

ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಸಂವತ್ಸರಕ್ಕೆ ‘ವರ್ಷ’, ‘ಶರತ್’ ಎಂಬ ಪರ್ಯಾಯ ಪದಗಳಿವೆ. ಆದುದರಿಂದ ವರ್ಷಋತು ಮತ್ತು ಶರದೃತುಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ದೇಶದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ವರ್ಷಾದಿ ಹಬ್ಬವು ಆಚರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದಿರಬೇಕು. ಇದಲ್ಲದೆ ಕಾತ್ಯಾಯನಸ್ಮೃತಿಯೂ ಮತ್ತು ಅಮರಕೋಶವೂ ಮಾರ್ಗಶಿರಮಾಸದಲ್ಲಿ ವರ್ಷಾರಂಭವೆಂದು ನಿರ್ದೇಶ ಮಾಡುತ್ತವೆ. “ಆದಾಯ ಮಾರ್ಗಶೀರ್ಷಾದಿ ದ್ವೌ ದ್ವೌ ಮಾಸೌ ಋತುರ್ಮತಃ” “ಮಾರ್ಗಾದೀನಾಂ ಯುಗೈಃ ಕ್ರಮಾತ್” ಈ ಮಾಸಕ್ಕೆ ಇರುವ “ಆಗ್ರಹಾಯಣ” (ಅಗ್ರೇ ಹಾಯನಂ ಯಸ್ಯವರ್ಷವನ್ನು ಮುಂದೆ ಹೊಂದಿರುವುದು) ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಪೋಷಕವಾಗಿದೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಈಗ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿರುವಂತೆ ವಸಂತಋತುವನ್ನೇ ಏಕೆ ಯುಗಾದಿಗೆ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೆಲವರಿಗೆ ಏಳಬಹುದು. ಅದಕ್ಕೆ ಸಮಾಧಾನವನ್ನು ಹೀಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು:-

ವಸಂತಋತುವು ಸಂವತ್ಸರಾರಂಭಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಶಸ್ತವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹಿಂದೆಯೇ ಕಾಲವಿಚಾರ ಮಾಡಿದಾಗ ಪ್ರತಿಪಾದನೆಮಾಡಿದೆ. ಆದರೆ ವರ್ಷಋತು ಶರದೃತು ಅಥವಾ ಮಾರ್ಗಶಿರಮಾಸವನ್ನು ವರ್ಷಾರಂಭಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವುದು ಅವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಎಂದು ತಿಳಿಯಬಾರದು. ಕೆಲವು ವಿಶಿಷ್ಟವಿದ್ಯೆಗಳ ಅಭ್ಯಾಸದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ವಿದ್ಯಾವತ್ಸರಾರಂಭ ಎಂದು ಈಗಲೂ ಕರೆಯಬಹುದು. ವರ್ಷಋತುವಿನಲ್ಲಿ ಬೀಜಗಳ ಹೊಸ ಮೊಳಕೆಯನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಭಗವಂತನ ಸೃಷ್ಟಿವಿದ್ಯೆಯಾದ ವೇದದ ಪ್ರಾರಂಭವನ್ನು (ಉಪಾಕರ್ಮವನ್ನು) ಅದರಲ್ಲೇ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮಾಡುವುದು. ಶರದೃತುವಿನಲ್ಲಿ ಇರುವ ಮಳೆಮೋಡಗಳಿಲ್ಲದ ವಾತಾವರಣವು ಕ್ಷತ್ರವಿದ್ಯೆಯ ಅಭ್ಯಾಸದ ಪ್ರಾರಂಭಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡಿರುವವರು ದಂಡಯಾತ್ರೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕದ್ದಾಗಿದೆ. “ಯಾತ್ರಾಯೈ ನೋದಯಾಮಾಸ ತಂ ಶಕ್ತೀಃ ಪ್ರಥಮಂ ಶರತ್” (ರಘುವಂಶ-4) ಸಂನ್ಯಾಸಿಗಳ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ದಿಗ್ವಿಜಯಕ್ಕೂ ಇದು ತಕ್ಕ ಕಾಲ. ಮಾರ್ಗಶಿರಮಾಸದ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು “ಮಾಸಾನಾಂ ಮಾರ್ಗಶೀರ್ಷೋಽಹಂ” ಎಂದು ಭಗವಂತನೂ

ಕೊಂಡಾಡುತ್ತಾನೆ. ಅದು ಸಸ್ಯಾದಿಗಳು ಸುಪಕ್ವವಾಗಿರುವ ಕಾಲ. ಗೋಕ್ಷೀರಸಮೃದ್ಧಿಯುಳ್ಳ ಕಾಲ. ನವಾಗ್ರಯಣ ಪೂಜೆಯಕಾಲ. ಪುರಾಣೇತಿಹಾಸಗಳ ಅಧ್ಯಯನದ ಪ್ರಾರಂಭಕ್ಕೆ ಪ್ರಶಸ್ತವಾದ ಕಾಲ.

ಹೀಗೆ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಕಾಲಗಳೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ದೃಷ್ಟಿಗಳಿಂದ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ಆದರೆ ವಸಂತಋತುವು ಸರ್ವಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಸತ್ಕರ್ಮಗಳಿಗೆ ಪೋಷಕವಾಗಿ ವರ್ಷಾದಿಯ ಹಬ್ಬದ ಆಚರಣೆಗೆ ಹೀಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಮತ್ತೆ ವಿವರಿಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

3) 'ವಿಷು' ಎಂಬ ಪದಕ್ಕೆ ಹಗಲು ರಾತ್ರಿಗಳು ಸಮವಾಗಿರುವ ಕಾಲ ಎಂಬ ಲಕ್ಷಣವನ್ನು ಹೇಳಿದೆ. "ಸಮರಾತ್ರಂ ದಿನೇ ಕಾಲೇ ವಿಷುವದ್ವಿಷುವಂ ಚ ತತ್." ಇಂತಹ ಸಾಮ್ಯದ ಕಾಲವು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಬರುವುದು ಎರಡು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ-ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 23ರಂದು ಮತ್ತು ಮಾರ್ಚ್ 21ರಂದು, ಇದು ಆಧುನಿಕ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಪಂಚಾಂಗಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಅನುಭವದಿಂದ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ತುಲಾ ಸಂಕ್ರಮಣದ ವಿಷುವನ್ನು ಆಕ್ಟೋಬರ್ 18ರಂದು ಮತ್ತು ಚಿತ್ರವಿಷುಯುಗಾದಿಯನ್ನು ಏಪ್ರಿಲ್ 14ರಂದು ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿರದ ದಿವಸದಂದು ಆಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿ? ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯು ಸಹಜವಾಗಿ ಏಳುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಪಂಚಾಂಗವು ಸರಿ ಅಥವಾ ಆಧುನಿಕ ಪಂಚಾಂಗವು ಸರಿ-ಎಂದು ಪೂರ್ವಗ್ರಹದಿಂದ ಕಲಹಮಾಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. "ಪಂಚಾಂಗ ಹೋದರೆ ನಕ್ಷತ್ರ ಹೋಯಿತೇ?" ಎಂಬ ಗಾದೆಯಂತೆ ಗ್ರಹನಕ್ಷತ್ರಗಳ ವಾಸ್ತವವಾದ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ವಿಷಯವನ್ನು ತಪ್ಪಿದ್ದ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. "ಖಗೋಳದಲ್ಲಿರುವ ಜ್ಯೋತಿಗಳ ಗತಿಯಲ್ಲಿ ಆಗಾಗ್ಗೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಅರವತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಸರಿಯಾದ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಶಂಕುಸ್ಥಾಪನೆಮಾಡಿ, ಆ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ನಮ್ಮ ಪಂಚಾಂಗಗಳ ಲೆಕ್ಕಗಳನ್ನು ಕ್ರಮಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆದರೆ ಹಾಗೆ ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಕೆಲಸವು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನೂರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಿಂತುಹೋಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಮತ್ತೆ ಉದ್ಧಾರಮಾಡಿ ನಮ್ಮ ಲೆಕ್ಕಗಳಲ್ಲಿ ಆಗಿರಬಹುದಾದ ಏರುಪೇರುಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಇದೆ" ಎಂದು ಮಹಾಗುರುಗಳು ಅಪ್ಪಣೆಕೊಡಿಸಿದ್ದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಮರಿಸುತ್ತೇವೆ.

B (1) ಇನ್ನು ಪೂಜಾದ್ರವ್ಯ ಮತ್ತು ವಿಧಿವಿಧಾನಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು. ಶಾಸ್ತ್ರ, ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ಈ ಹಬ್ಬಕ್ಕೆ ಹೇಳಿರುವ ದಾನ, ಹೋಮ, ಪೂಜೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಮಾಡಲು ಕೆಲವರಿಗೆ ದ್ರವ್ಯದ ಅನುಕೂಲವಿಲ್ಲ, ಕೆಲವರಿಗೆ ಕಾಲಾವಕಾಶ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂತಹವರು ಹಬ್ಬವನ್ನು ಹೇಗೆ ಮಾಡಬೇಕು? ಅದರಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದೇ? ಎಂದರೆ ಹಬ್ಬದ ತತ್ವಾರ್ಥವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಪ್ರಜಾಪತಿಯ ಅಥವಾ ಕಾಲಪುರುಷನ ಪೂಜೆ ಮತ್ತು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುವ ಕರ್ಮಗಳಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವುದು-ಇದು ಹಬ್ಬದ ತಿರುಳು. ಅದನ್ನು ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಅನುಸಂಧಾನಮಾಡಬೇಕು. ದ್ರವ್ಯ ಸೌಕರ್ಯ ಇಲ್ಲದವರು ಧ್ಯಾನದಿಂದಲೇ ಅವುಗಳನ್ನು ಸಂಭಾವಿಸಬಹುದು. ಭಕ್ತಿ, ಶ್ರದ್ಧೆ, ವಿವೇಕಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಮನಸ್ಸು ಎಂಬ ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಭಗವಂತನಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿ, ಪೂಜೆಯ ಪರಮಾರ್ಥವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಶತಪಥಬ್ರಾಹ್ಮಣದಲ್ಲಿ (XI-3-1) ಜನಕ-ಯಾಜ್ಞವಲ್ಕ್ಯರ ಒಂದು ಸಂಭಾಷಣೆ ಈ ತತ್ವವನ್ನು ಹೃದಯಂಗಮವಾಗಿ ಸಾರುತ್ತದೆ. "ಕ್ಷೀರವಾಗಲಿ, ಧಾನ್ಯವಾಗಲಿ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಯಾವುದರಿಂದ ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರಮಾಡುವಿ?" ಎಂದು ರಾಜನ ಪ್ರಶ್ನೆ. "ಮರದ ಹಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ಗೆಡ್ಡೆಗೊಣಸುಗಳಿಂದ" ಎಂದು ಮಹರ್ಷಿ ಉತ್ತರಿಸುತ್ತಾರೆ. "ಅವೂ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಹೇಗೆ?" ಎಂದು ಜನಕನ ಮರುಪ್ರಶ್ನೆ. "ನೀರಿನಿಂದ ಮಾಡುವೆನು," ಎಂದು ಯಾಜ್ಞವಲ್ಕ್ಯರ ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರ. ಕೊನೆಗೆ "ಅದೂ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಹೇಗೆ ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರ ಮಾಡುವಿ?" ಎಂಬ ರಾಜನ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ, "ಶ್ರದ್ಧೆಯ ಸತ್ಯದಿಂದಲೇ ಅದನ್ನು ಮಾಡುವೆನು" ಎಂದು ಯೋಗೀರಾಜರು ಸತ್ಯಾನುಪೇತವಾದ ಸ್ವಾನುಭವದ ಉತ್ತರ ನೀಡುತ್ತಾರೆ.

"ಯಂ ಯಂ ಕೃತುಮಧೀತೇ ತೇನ ತೇನಾಸ್ಯೇಷ್ಟಂ ಭವತಿ (ತೈ. ಆರ. II) (ಯಜ್ಞದ ಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದರೂ ಆಯಾ ಯಜ್ಞದ ಫಲ) ಎಂಬ ಶ್ರುತಿವಾಕ್ಯವನ್ನೂ ಇಲ್ಲಿ ನೆನೆಯಬಹುದು.

ಆದರೆ ಅನುಕೂಲ ಇರುವವರು ಕಾರ್ಪಣ್ಯಮಾಡದೆ ಯಥೋಕ್ತವಾದ ದ್ರವ್ಯಗಳಿಂದ ದಾನ, ಧರ್ಮ ಹೋಮಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. "ವಿತ್ತಶ್ರಾಂತಂ ನ ಕುರ್ವೀತ"

2) ಈ ಹಬ್ಬದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಪೂಜೆ, ದಾನ, ಹೋಮ ಮುಂತಾದುವು ಕಾಮ್ಯಕರ್ಮಗಳು, ಭಗವದ್ಭಕ್ತರು ಅವುಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಹುದೇ? ಎಂಬ ಸಂದೇಹ ಕೆಲವರಿಗೆ ಉಂಟಾಗಬಹುದು. ಅದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಉತ್ತರ-ಪರಮೈಕಾಂತಿಗಳೂ ಪರಮಹಂಸರೂ ಕೇವಲ ಭಗವತ್ತೀತಿಗಿಂದು ಪೂಜಾದಿಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸಲಿ, ಉಳಿದವರು ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಲ್ಲದ ಕಾಮನೆಗಳಿಂದ ಪೂಜೆಮಾಡಿದರೆ ದೋಷವಿಲ್ಲ. “ಧರ್ಮಾವಿರುದ್ಧೋ ಭೂತೇಷು ಕಾಮೋಽಸ್ಮಿ ಭರತರ್ಷಭ” (ಗೀತಾ XI-11)

ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಮಾಧಾನಗಳೊಡನೆ ಯುಗಾದಿಪರ್ವದ ಪರಿಚಯಕ್ಕೆ ಮಂಗಳವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ಭಾರತೀಯ ಹಬ್ಬಹರಿದಿನಗಳ ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿವರಣೆ ನೀಡುವಾಗ ಅವುಗಳ ಲಕ್ಷಣ, ನಾಮಕರಣ, ಕಾಲ, ದ್ರವ್ಯ, ವಿಧಿ-ವಿಧಾನಗಳೆಲ್ಲವೂ ಅರ್ಥವತ್ತಾಗಿವೆ. ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿವೆ, ಜ್ಞಾನವಿಜ್ಞಾನ ಪೂರ್ಣವಾಗಿವೆ, ಪುರುಷಾರ್ಥಪರಮಾರ್ಥಗಳಿಗೆ ಆಗರವಾಗಿವೆ ಎಂದು ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಮಾಡಿತ್ತು. ಎಲ್ಲರ ಆಚರಣೆಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿ, ವರ್ಷಾದಿಯಲ್ಲೇ ಬರುವ ಪ್ರಮುಖಪರ್ವವಾದ ಯುಗಾದಿಯ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವಾಗ ಮೇಲ್ಕಂಡ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳು ಅದಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆಯೇ? ಆ ಸಮನ್ವಯವು ಸುಂದರವಾಗಿದೆಯೇ? ಸಮಾಧಾನಕರವಾಗಿದೆಯೇ? ಎಂಬುದನ್ನು ವಿವೇಕಿಗಳು ವಿಚಾರದ ಒರೆಗಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ತೇದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಆಗ್ರಹ-ಅಭಿನಿವೇಶಗಳಿಲ್ಲದೆ ಸತ್ಯಾರ್ಥವನ್ನು ಮಥನಮಾಡಿ, ತಿಳಿದು, ತಾವು ಅನುಭವಿಸಿ, ಅದನ್ನು ಲೋಕಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ಕರುಣಿಸುವ ಮಹಾನುಭಾವರಿಗೆ ತ್ರಿಕರಣಗಳಿಂದಲೂ ನಮಸ್ಕಾರಗಳು.

* * * * *